

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu 4w. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 584

Poznań, czwartek dnia 22 grudnia 1932

Rok XXVII

Poznań, 21 grudnia

Mała Ententa ostrzega

Obrady ministrów spraw zagranicznych trzech państw, należących do Małej Ententy, odbyły się przed paru dniami w Białogrodzie, wywołując wszędzie duże wrażenie. W konferencji uczestniczyli pp. Benesz, Titulescu i Jeftić, jugosłowiański minister spraw zagranicznych. Dyskusja, a głównie podane do publicznej wiadomości znamienne uchwały konferencji wskazują, że przedstawiciele trzech państw Europy środkowej oceniają położenie z powagą i zgóry przestrzegają opinię światową przed możliwymi niebezpieczeństwami.

Ministrowie spraw zagranicznych poruszyli zatem aktualne zagadnienia gospodarcze, rozbrojeniowe oraz sprawę długów. Komunikat natomiast nie wspomina o stosunku Małej Ententy do Rosji, co szczególnie jest ważne ze względu na niedawne posunięcia w tym zakresie Rumunii.

Najbardziej znamienne jednak są uchwały konferencji, zmierzające do wzmocnienia Małej Ententy. Komunikat powiada, że utworzona będzie rada Małej Ententy, złożona z trzech ministrów spraw zagranicznych, a pozatem powstanie, jako organ stały, sekretariat Małej Ententy. Zacieśnienie węzłów między trzema państwami, stojącymi na gruncie traktatów pokojowych jest bardzo wymownym znakiem ostrzegawczym. Widocznie trzej ministrowie tych państw, z których pp. Benesz i Titulescu odgrywają dużą rolę na terenie genezy, uznali, że Liga Narodów ze swoimi instytucjami zaczyna zawodzić i że należy szukać nowego oparcia we wzmocnieniu regionalnego porozumienia, jakim jest Mała Ententa. Uznano widocznie również, że i położenie międzynarodowe wymaga takiego wzmocnienia.

Z głosów prasy czeskiej i jugosłowiańskiej, a również z wywiadu udzielonego przez p. Titulescu, wynika, że głównym tematem rozmów białogrodzkich była sprawa kampanji na rzecz rewizji granic. Kampanja ta, według oceny państw Małej Ententy, przybiera znacznie poważniejsze i konkretniejsze rozmiary, niżby się to wydawało, zbyt już niestety otrząskanej z tem zagadnieniem opinii światowej.

Paryski „Temps”, poświęcając konferencji Małej Ententy wstępny artykuł, przyznaje, że nad Europą środkową zaczyna unosić się niedobra atmosfera. Wiele światła na te zagadnienia rzuciły może przesadzane, ale niemniej znamienne rewelacje znanego publicysty angielskiego p. Steeda, o których pisał obszernie niedawno nasz rzymski korespondent. Rewelacje te mówiły, że Europa środkowa w myśl porozumienia niemiecko-włoskiego ma być podzielona na strefy wpływów niemiecką i włoską, przyczem Niemcy miałyby uzyskać swobodę ruchów w kierunku Polski, a Włochy na Bałkanach oraz w części Europy środkowej. Za cenę utra-

W oczekiwaniu wyroku na ukraińskich terrorystów

Przemówienia obrońców — Trybunał ogłosi swój werdykt jeszcze dziś wieczorem, albo najpóźniej w czwartek rano

PRZEMÓWIENIA OBROŃCÓW

Lwów, 21. 12. (Tel. wł.) Dziś rozpoczęły się przemówienia obrońców.

Jako pierwszy zabiera głos adwokat dr. Staropolski, który w godzinowym wywodzie starał się obniżyć winę oskarżonych, przyczem prosi, aby przy ferowaniu wyroku nie unosił się nad trybunałem cień zamordowanego s. p. Hołówki. Obrońca apeluje do uczuć humanitarnych powołuje się na młodość oskarżonych, stara się uczuciem z domieszką patosu osłabić winę pod sądnych.

Z kolei zabiera głos dr. Maritzczak, który również uderza w nutę uczuciową i prosi o łagodny wymiar kary.

OSKARŻONYCH DOWIEDZIONA

Z przebiegu rozprawy okazuje się, że wszyscy czterej oskarżeni byli członkami terrorystycznej organizacji U. O. N., że mieli polecenie dokonania napadu na pocztę w Gródku Jagiellońskim i wykonali je. Jak dowiódł przewod. są oni również głównymi sprawcami napadu na pocztę w Truskawcu. Natomiast rozprawa nie ujawniła, co podkreślił również trybunał, sprawców mordu s. p. Hołówki.

OFIARY U. O. N.?

Zaznaczyć należy, że w czasie napadu na pocztę w Gródku żaden z urzędników nie dał ani jednego strzału i nie posiadał broni w ręku. Obaj więc zamachowcy padli od kul swych towarzyszy. Również zwrócić trzeba uwagę, że prawdopodobnie zabici zamachowcy w ostatniej chwili nie wykazali odpowiedniego zdecydowania i że padli trupem w wykonaniu wyroku U. O. N. Ze się liczone ze wszystkimi ewentualnościami, wskazuje na to zawartość w kieszeni jednego z zamordowanych, w której znaleziono 10 ampułek napełnionych cyjankalim.

O godz. 12 rozpoczął przemawiać trzeci obrońca. Prawdopodobnie przez cały dzień dzisiejszy przemawiać będą obrońcy.

KIEDY ZAPADNIE WYROK

O ile przemówienia skończą się około godz. 7 wzgl. 8, wyrok zapadne w późnych godzinach nocnych. O ile przemówienia przeciągną się do północy, trybunał ogłosi swój werdykt jutro w godzinach rannych.

manja odrębności Austrii w stosunku do Niemiec, miałyby być przeprowadzona radykalna rewizja granic na korzyść Węgier. Główne ofiary miałyby ponieść Jugosławia. Wspominając o tem, „Temps” czyni następujące uwagi:

„Nie chcemy przypuszczać, by projekty te mogły być poważnie traktowane przez odpowiedzialnych mężów stanu w Berlinie i Rzymie, jesteśmy jednak zmuszeni stwierdzić dość niepokojące objawy: widoczne są wysiłki, zmierzające do odsunięcia Rumunii od Małej Ententy i od tradycyjnych przyjaciół Bukaresztu; widoczna jest płynność w stanowisku Polski od czasu, gdy p. Zaleski musiał oddać kierownictwo spraw zagranicznych tego kraju p. Beckowi; mamy pozatem do czynienia z gwałtowną kampanją antyjugosłowiańską, która rozwija się we Włoszech na skutek przykrego, lecz mało ważnego zajścia, mianowicie zniszczenia w Trogirze (w Dalmacji) lwów kamiennych św. Marka, jako ostatniego dowodu historycznego dawnego panowania Wenecji w Dalmacji.”

„Temps” zauważa, że nerwowy nastrój, jaki objawia się w państwach środkowych, jest całkiem zrozumiałym.

80 ARESZTOWANYCH

Sąd jak zwykle obstawiony jest masą policji, która bada dokładnie wszystkich wchodzących i wychodzą-

cych. Jak się dowiadujemy, w więzieniu w związku z organizacją U. O. N. pozostaje około 80 osób.

Zuchwały napad bandycki w Filadelfji

W najruchliwszym punkcie miasta zrabowano z banku 50 tysięcy dolarów

Nowy Jork, 21. 12. (Tel. wł.) Widownią niezwykle zuchwałego napadu był wczoraj, jak donoszą z Filadelfji, jeden z większych banków prywatnych.

Zamach skutecznie w czasie największego ruchu na ulicy, a wszystko nastąpiło tak nieoczekiwanie i w tak błyskawicznym tempie, że, nim zdolano zorientować się i przedsięwziąć jakieś kroki, bandyci zbiegli niezatrzymywani, zabierając zrabowaną gotówkę.

Ogółem w napadzie brało udział pięciu bandytów. Jeden z nich stał

przed wejściem, a drugi był przed kasą. Obaj pilnowali, aby móc uciec gdy ziemia zacznie im się palić pod nogami. Tymczasem pozostali trzej rabusi wtargnęli do kasy z rewolwerami w ręku, poprzecinali przewody telefoniczne i orjentując się widocznie doskonale w sytuacji, w ciągu paru minut zrabowali 50 tys. dolarów.

Steroryzowani urzędnicy nie mogli się ruszyć z miejsc, ani też natychmiast reagować, bowiem bandyci zamknęli ich w kasie i sami ulotnili się, zacierając wszelkie ślady.

W Niemczech grabią bezkarnie sklepy

Berlin, 21. 12. (PAT.) Plondrowania sklepów i demonstracje komunistyczne ponowiły się w ciągu ub. doby zarówno w Berlinie jak i na prowincji. Do składów żywnościowych wkraczały grupki napastników, którzy, terroryzując sprzedawców przy pomocy rewolwerów, zabierali znaczne ilości towarów. Nie zdolano zatrzymać ani jednego rabusia.

W kilku dzielnicach Berlina doszło do manifestacji komunistycznych. Policja rozprędziła tłum przy pomocy pa-

tek gumowych.

Szczególnie ostre zaburzenia wydarzył się w Koblencji, gdzie pomimo licznych patroli policyjnych powybijano szyby wystawowe a zamaskowani osobnicy z rewolwerami w ręku plondrowali sklepy. Policja dokonała kilkunastu aresztowań.

Również w okolicznych miejscowościach, zamieszkałych przeważnie przez bezrobotnych wydarzyły się napadły rabunkowe składów żywnościowych.

Masowe aresztowania w Sowietach?

Berlin, 21. 12. (Tel. wł.) Wiadomości nadchodzące z Rosji sowieckiej wskazują na to, że podjęta tam akcja opozycjonistów rozszerza się pomimo jak najenergiczniejszej kontrakcji Stalina.

Według niepotwierdzonych dotąd informacji, pochodzących jednak z pewnego źródła nastąpiły w ostatnich dniach w Bolszewji masowe aresztowania

wania w związku z odkryciem nowej grupy spiskowców, której zadaniem było obalenie Stalina względnie nieszkodliwienie.

Wychodzące w Niemczech pismo opozycyjne t. zw. trockistów „Biuletyn bolszewickiej opozycji z pod znaku Lenina” również donosi, że teren sowiecki był widownią nowych represyj karnych, które nastąpiły po wykryciu dwu grup opozycyjnych. Wśród aresztowanych ma się znajdować szereg czołowych osobistości. M. in. miano uwiezić komisarza dla spraw żywienia Ejsmonta, kierownika urzędu dla spraw ruchu samochodowego Tolmaszewskija, komisarza ludowego dla rolnictwa Smirnowa i wielu innych wyższych urzędników. Wszyscy stoją pod zarzutem usiłowanego zamachu na Stalina i zamiaru zwołania nowego kongresu partii komunistycznej. Cały spiszek miał być zorganizowany z wiedzą byłego przewodniczącego rady komisarzy Rykowa i prezesa rad związków zawodowych Tomskiego.

Na czele drugiego spisku, który miał ten sam cel stali rzekomo Nemczenkow i Ginsburg. W związku z powyższym ponoć zesłani zostali: były wiceprezes rady komisarzy i poseł sowiecki w Rzymie Kamienew do Mińsińska w Syberji, były prezes trzeciej międzynarodówki Zinowjew do Kustanaji w siedzibie Kirkizów, oraz współpracownik politbiura partii komunistycznej Stenski do Akmolinska również na Syberji. Wreszcie w więzieniu w Czelabińsku osadzono sekretarza partii komunistycznej Rjutina.

Dobrze się zatem stało, i z ogólnego punktu widzenia, że ministrowie spraw zagranicznych Czechosłowacji, Rumunii i Jugosławji zwrócili uwagę na te fakty niepokojące. Ale przyznać należy, że są one wynikiem ogólnej sytuacji międzynarodowej, która rozwija się istotnie w sposób niepokojący, wbrew woli państw Małej Ententy. Przyznanie Niemcom równości praw w dziedzinie zbrojeń, zamiary zorganizowania poza Ligą Narodów kierowniczego ciała w Europie, złożonego z pięciu wielkich mocarstw, wśród których Francja byłaby zupełnie odosobniona, wszystko to stwarza warunki korzystne dla takich oświadczeń, jakie złożył niedawno premier węgierski, który zapowiedział, że r. 1933 będzie rokiem rewizji traktatów. Ale jakie jest stanowisko w tych sprawach Polski, na której politykę „Temps” zwrócił po raz pierwszy uwagę w formie tak wymownej?

Forpocząta ataku żydowskiego

Żydowscy podróżujący w roli wywiadowców na naszym terenie gospodarczym

W dalszym ciągu naszych dochodzeń nad zagadnieniem niebezpieczeństwa żydowskiego. Odbył nasz współpracownik rozmowę z światłym i doświadczonym przedstawicielem poznańskiego kupiectwa, którego wywody poniżej podajemy:

Z wielkim zainteresowaniem śledzę postępy akcji „Kurjera Poznańskiego”, demaskującego konsekwentnie metody nieuczciwej żydowskiej konkurencji handlowej. Czas najwyższy, że zabieramy się w Poznaniu do przeciwdziałania napływowi elementu żydowskiego. Przyznam się Panu, że wszyscy, co Panowie dotąd w swoich artykułach poruszyli, całkowicie odpowiada prawdzie. Jako kupiec pragnę jednak zwrócić uwagę na pewne objawy, które zdaniem moim są bardzo niebezpieczne, a są prawie zupełnie niedoceniane przez miejscowe kupiectwo. Chodzi mi mianowicie o pośrednika między kupcem detalistą i kupcem hurtownikiem lub nawet fabrykantem.

Złem koniecznym, któremu tymczasem trudno przeciwdziałać, jest fakt, że specjalnie przemysł włókienniczy znajduje się w posiadaniu żydowsko-niemieckim. Brak nam dotąd kapitałów, aby z złem skutecznie walczyć. Skutkiem tego towar, który dociera do rąk konsumenta, jest mniej lub więcej z fabryki niechrześcijańskiej. Złe jest również, że komiwojażerami na poszczególne towary są coraz częściej Żydzi. Ubolewam stale nad tem, że polskie kupiectwo poznańskie ten stan rzeczy cierpliwie znosi.

Jesteśmy coraz częściej świadkami takiego zjawiska, że nawet w tych branżach, w których fabrykacja i hurt są opanowane przez kapitał żydowski, zatrudniający dotąd jako przedstawicieli fabrycznych oraz podróżujących Polaków-chrześcijan, tych ostatnich się usuwa, a miejsce ich zajmują Żydzi. Dzieje się zaś to dlatego, że ze strony kupiectwa polskiego niema dotąd dostatecznie solidarnego postępowania wobec tych innaoplemiennych podróżujących. Rośnie natomiast bezustannie liczba pozbawionych pracy polskich, katolickich przedstawicieli handlowych i podróżujących.

Zdaje mi się, że na tym punkcie znaczna część kupiectwa chrześc. dopuszcza się ciężkiego błędu. Kręci poprostu biec na własne plecy. Większość naszego kupiectwa młodzież swoją po nabyciu fachowych uzdolnień na praktyce handlowej szła w szeroki świat w charakterze podróżujących. Większość może nie wyjeżdżała poza obręb Rzeszy Niemieckiej; byli wszakże i tacy, którzy jako uzdolnieni przedstawiciele większych fabryk niemieckich lub kupców-hurtowników docierali z swojemi próbkami towarowemi do państw skandynawskich, Holandji, Szwajcarii, Austrii, Rosji itd. Z pośród tych kupców podróżujących wywodzili się później najzdolniejsi kupcy.

Zgromadziwszy zasoby pieniężne, uczciwą pracą i oszczędnością, dobrą znajomością swego fachu, zakładali samodzielne warsztaty w swoich rodzinnych stronach. Ci najzdolniejsi, posiadający największe zasoby gotówkowe, osiadali oczywiście w większych miastach. A ponieważ mieli dobre imię u swych dawnych szefów, więc nie trudno było im przy usamodzielnieniu się, zwaniem wówczas w języku kupieckim „etablowaniu się”, uzyskać wcale duże kredyty towarowe. Znając zaś doskonale teren handlowy i swoją branżę, dawni podróżujący niemal bez wyjątku okazywali się dobrymi kupcami samodzielnymi. W ten sposób wytworzył się doświadczony stan kupiecki.

Dzisiaj role zaczynają się zmieniać. Miejsce podróżującego Polaka zajmuje Żyd. Przybywa z Łodzi, Białego-stoku, Bielska, Tomaszowa, Zyrardowa lub skądinąd, pracuje jako podróżujący przez kilka lat. W międzyczasie penetruje pilnie poznańskie rynki. Poznaje słabe strony poszczególnych kupców, orientuje się w zdolnościach płatniczych poszczególnych przedsiębiorstw, wie, które można opanować, gdzie nadarza się okazja do dobrych interesów. I ostatnio mnożą się coraz częściej wypadki, że na gruncie poznańskim osiadają jako samodzielnii kupcy w okolicach ul. Żydowskiej i Kramarskiej właśnie ci Żydzi, którzy przez kilka lat przybywali do Poznania z tęczką wzorów towarowych. Oto, jak mści się brak solidarności i kon-

sekwencji wobec podróżujących Żydów.

Są jednak w Poznaniu i takie firmy, które zastrzegły się wobec fabrykantów i hurtowników, że z żydowskimi podróżującymi nie będą dokonywały absolutnie żadnych transakcyj. Czy sądzi pan, że Żydzi bojkotują tych kupców? Proszę sobie wyobrazić, że do tych kupców wysyłają Łódzcy Żydzi polskich przedstawicieli handlowych, a zdawałoby się, że mogą z nimi skutecznie walczyć przez odmówienie im sprzedaży swojego towaru. Tu jednak jest słaba strona charakteru żydowskiego, który gotów jest nagiąć się w każdym kierunku, byle tylko zdobyć upatrzonego zysk.

Jeżeli więc dziś z takim uporem walczymy o to, by konsument polski przede wszystkim popierał kupca polskiego, to niemniej wydaje mi się słuszne, aby przede wszystkim kupiectwo, w rozumieniu własnego interesu, stanęło na stanowisku, że pośrednikiem handlowym między niemi a hurtownikiem i fabryką winien być wyłącznie Polak. Inaczej bowiem wcześniej czy później wszyscy pójdziemy z torbami. Z Żydami można walczyć; widzi Pan ruch w moim przedsiębiorstwie, które od lat pomysłnie się rozwija, które nawet teraz w okresie kryzysu nie przechodzi głębszych wstrząsów, a mimo to nie dokonuję żadnych transakcyj z Żydami. Założyłem się z moimi kolegami o wysoką stawkę, że nigdy u Żyda żadne-

Italia a sprawa długów wojennych

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Rzym, 19 grudnia.

Zwróciło powszechną uwagę i było przedmiotem komentarzy w międzynarodowych kołach politycznych, że podczas gdy Anglja i Francja w sprawie długów wojennych, unikając wspólnego frontu w stosunku do Ameryki, porozumiewały się między sobą, celem uzgodnienia własnego stanowiska, rząd włoski stał na uboczu, zajęł odrębną pozycję i odrazu oświadczył w Waszyngtonie, iż gotów jest zapłacić przypadającą nań ratę grudniową. Sprawili to wrażenie, jakby Włochy spoglądały na cały ten zasadniczy targ raczej ze stanowiska obserwatora. Prasa włoska nie komentowała nawet, albo też bardzo mało, dramatycznych wysiłków Londynu i Paryża w Waszyngtonie.

W istocie rząd włoski znalazł się w wyjątkowo pomyślnym położeniu, bo rata grudniowa Włoch jest stosunkowo bardzo mała i wynosi zaledwie 1.245.437 dolarów. Pozatem, biorąc rzeczy z całym realizmem, Mussolini, który oddawna już prowadził kampanję za ogólnym skreśleniem długów wojennych, sądził, że obecna chwila zmiany na stanowisku prezydenta i ogólnego przepręgu politycznego w Ameryce nie nadaje się do ostatecznego rozwiązania problemu. A ponieważ kongres amerykański nie zgodził się na moratorium, najlepszym wyjściem było, według niego, zapłacić, o ile możliwość z jak najlepszą miną i nie stwarzać trudności dla przyszłych rokowań przez próżne pretensje.

Postępując tak, bynajmniej nie zmierzał rząd włoski wiązać sobie rąk co do najbliższej przyszłości, tem bardziej, że przyszłość ta dla Włoch, właśnie w sprawie długów wojennych, nie przedstawia się tak gładko, jakby się pozornie wydawało mimo ułatwienia, jakie dotąd Włochy zdołały osiągnąć w Ameryce zarówno pod względem rozłożenia spłat całego ich długu, wynoszącego około 2½ miljarda dolarów na okres 62 letni, jak i pod względem stopy procentowej, która dla nich wynosi zaledwie 1/10 jednego procentu podczas gdy Francja płaci 1½%, a Anglja 3½%.

O ile co do raty grudniowej można było zrobić piękny gest i od samego początku wyodrębnić się od innych dłużników, o tyle co do raty czerwcowej sytuacja jest zgola inna. W czerwcu 1933 r. Włochy mają do zapłacenia już nie półtora miliona, ale 12 i pół miliona dolarów. Do tego przyłącza się kwestja deficytu budżetowego, który już z końcem października b. r. był większy, niż cały deficyt przewidywany za obecny rok finansowy. Wreszcie bilans handlowy, na który kampanja zbożowa oddziaływała tak pomyślnie,

NOWOOTWARTA KSIĘGARNIA W. GÓRSKIEGO i G. TETZLAWA

POZNAŃ, PLAC WOLNOŚCI 7

poleca na gwiazdkę jako piękne i wartościowe podarki:

- Prof. J. H. Bystroń. Dzieje obyczajów w dawnej Polsce, 255 ilustracyj w tekście oraz 32 tablice oddzielnie. Wydanie luksusowe zł 48.— w oprawie stylowej zł 60.—
 - Encyklopedia Powszechna w dwu tomach, najtańsza encyklopedia polska w trwałej ozdobnej oprawie zł 70.—
 - Bertrand. Ludwik XIV, z ilustracjami, w ozdobnej oprawie zł 25.—
 - Brückner A. Dzieje kultury polskiej, 3 tomy 72.—, w opr. płóc. ozdobnej zł 84.—
 - Chant P. A. Cuda Wszechświata, z 132 ilustracjami w oprawie zł 17.80
 - Chłędowski K. Królowa Bona, nowe wydanie zł 10.—
 - Chłędowski K. Rzym Ludzie Odrodzenia, nowe wydanie zł 22.—
 - Jeans James. Nowy świat fizyki, z 7 ilustracjami w oprawie zł 12.60
 - Jeans James. Wszechświat. Gwiazdy, mgławice, atomy z ilustracjami w oprawie zł 21.60
 - Kaempffert W. Epokowe wynalazki w Ameryce i w Europie. Historia ich powstania i ich twórców, bogato ilustrowana, w oprawie zł 33.80
 - Lassar-Cohn. Chemia w życiu codziennym, z 28 rysunkami w oprawie zł 18.80
 - Pawel de Krull. Lowcy mikrobów, z 18 ilustracjami, w oprawie zł 21.—
 - W. H. Meadowcroft. T. A. Edison, życie i dzieła, w oprawie zł 13.40
 - Wyspiański Stanisław. Dzieła, pierwsze wydanie zbiorowe, w 8 tomach, 125.—, cena na grudzień zł 110.—
 - Disslowa. Jak gotować. Praktyczny podręcznik kucharstwa, bogato ilustr. w oprawie zł 48.—
- NOWE POWIEŚCI:**
- Galsworthy John. Świety, powieść zł 10.—
 - J. Kaden-Bandrowski. Mateusz Bigda, powieść zł 10.—
 - St. Kiedrzyński. Dzień upragniony, powieść zł 9.80
 - R. J. Locke. Stella Maris, powieść zł 9.—
 - Tad. D. Mostowicz. Prokurator Alicja Horn. Nowość. zł 7.—

Ekspedycja odwrotna i staranna.

go towaru nie nabędę i, proszę Pana, tego szampana, który im obiecałem za przyłapanie mnie na konszachtach z podróżującymi żydowskimi — nigdy im nie zafunduję. Gotów jestem wszakże to uczynić, gdy do moich kolegów po fachu nie będzie docierał już więcej ani jeden podróżujący Żyd.

stusa mówi list episkopatu naszego z r. 1922, że jest to indyferentyzm religijny, więc prąd spreczny z katolicyzmem.

„I gdyby — pisze ks. Choromański — to był program, przeznaczony dla młodzieży protestanckiej, przecież wtedy opinja katolicka nie miałaby żadnych zastrzeżeń. Ale z tym programem niekatolickim podchodzi się do młodzieży katolickiej i chce się ją w tym duchu wychowywać. Aż oto teraz doczekaliśmy się tego, że z ust ministra W. R. i O. P. padła pochwała, że Y. M. C. A. wychowuje „na podstawie szeroko pojętej nauki Chrystusa”.

„I chyba sam p. minister W. R. i O. P. się zgodzi, że młodzież katolicka ma prawo do katolickiego wychowania, a tak samo chyba nie zaprzeczy, że chociażby tę młodzież katolicką przyciąga, ażeby ją po niekatolicku wychowywać — chociażby była to instytucja bardzo zamożna i wielce na innych polach zasłużona — wyrządza tej młodzieży katolickiej wielką krzywdę.”

Czy dobra informacja żydowska?

Prasa żargonowa zaczęła nawoływać swoich czytelników do zaopatrzenia się w paszporty. M. in. „Hajnt” pisze:

„Ze źródeł miarodajnych zapewniamy, że przy wyborach, które mogą odbyć się w Polsce w najbliższym czasie, a zatem przy ewentualnych wyborach sejmowych lub do rad miejskich, będzie żądany u każdego wyborcy dowód, że posiada on obywatelstwo polskie. Kto nie będzie miał tego dowodu, nie będzie mógł głosować. W związku z tem jest potrzebne, aby Żydzi zawczasu zaopatrzyli się w paszporty, w których byłaby zamieszczona odpowiednia notatka o ich obywatelstwie.”

Co to znaczy? Czy Żydzi już coś wiedzą?...

Zjazd komunistyczny

Komunistyczne „Volks-Echo”, wydawane w Berlinie, donosi, że przed tygodniem w Wiedniu odbył się zjazd Polskiej Partji Komunistycznej Reprezentowane były wszystkie dzelnice Polski. Zjazd postanowił przeprowadzić „od dołu” zjednoczenie frontu rewolucyjnego (chodzi tu zapewne o sojusz z PPS-Lewicą i z radykalnymi odłamami żydowskimi), wzmocnić działalność rewolucyjną i rozpocząć szereg strajków politycznych.

**OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE
WZMACNIA POTEGĘ
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Minister oświaty i Y. M. C. A.

Ks. Choromański podkreśla w „Kurjerze Warszawskim” obecność min. Jędrzejewicza na otwarciu gmachu protestanckiej Y. M. C. A., którego dokonał premier Prystor. Podkreśla także słowa min. Jędrzejewicza przy tej okazji powiedziane, słowa uznania dla Y. M. C. A., że zapewnienia młodzieży wychowanie „na podstawie szeroko pojętej nauki Chrystusa”.

O tej „szeroko pojętej” nauce Chry-

Stronnictwo Narodowe

Koło Łazars

Miesięczne zebranie odbędzie się w środę, 21 bm., o godzinie 20 w sali p. Przybylskiego, Rynek Łazarski. Referat na temat: „Wyspiański, w 25-lecie jego śmierci” wygłosi p. red. Tadeusz Kraszewski. O liczne i punktualne przybycie prosi ZARZĄD.

Hoover i Roosevelt w sprawie długów

Waszyngton, 21. 12. (PAT.) — Ponieważ Roosevelt jest wyraźnie wrogo usposobiony do myśli o współpracy z prezydentem Hooverem, wydaje się rzeczą pewną, że Komisja do sprawy długów, proponowana przez Hoovera, przestanie istnieć od 4 marca, o ile wogóle będzie utworzona.

Hoover odbył wczoraj dłuższą rozmowę z sekretarzem stanu Stimsonem i sekretarzem skarbu Millsem. Mało prawdopodobne jest, by członkowie kongresu, należący do stronnictwa demokratycznego, zgodzili się wziąć udział w wspomnianej Komisji.

Nowy Jork, 21. 12. (PAT.) W odpowiedzi na propozycje Hoovera, Roosevelt odmówił udziału w tworzeniu komisji dla spraw długów, która jego zdaniem nie powinna być zwolowana. Niemniej jednak nie zamierza on przeciwstawić się w jakikolwiek sposób zamierzonej przez Hoovera akcji w sprawie długów.

Roosevelt nie jest zwolennikiem łączenia zagadnienia długów z pracami światowej konferencji gospodarczej i konferencji rozbrojeniowej. Według niego kwestja długów stanowi zupełnie odrębne zagadnienie.

Samolot runął na dach willi

Dwaj lotnicy i dwie osoby cywilne poniosły śmierć, a 18 jest rannych

Paryż, 21. 12. (PAT.) W miejscowości Antony ludność spostrzegła samolot lecący nisko nad miastem. Aparat w pewnej chwili począł tracić równowagę i osiadł na jednej z willi.

Prawie natychmiast nastąpił wybuch zbiornika z benzyną, zamieniając samolot w palącą pochodnię. Obaj piloci splanęli żywcem, Prócz lotników

dwie osoby cywilne poniosły śmierć, a 18 osób odniosło cięższe lub lżejsze obrażenia.

Ogień rozszerzył się z ogromną szybkością obejmując cały dom. Na miejsce wypadku przybył min. spraw wewnętrznych Chautemps, Straż zajęła się energicznym gaszeniem ognia.

Robotnicy polscy we Francji

Warszawa, 21. 12. (Tel. wł.) — Przedstawiciel francuskiego ministerstwa pracy oświadczył delegacji organizacyj robotniczych polskich, że w ciągu obecnej zimy około 50 tys. robotników polskich będzie musiało opuścić Francję wskutek zarządzeń, ograniczających pracę cudzoziemców. Koszta powrotu do Polski pokryte będą ze specjalnego funduszu francuskiego min. spraw wewnętrznych. Robotnicy polscy otrzymają w odpowiednich urzędach bilety kolejowe do Zbąszynia. (w)

Skazanie hakatysty gdańskiego

Gdynia, 21. 12. (Tel. wł.) Obywatel gdański, 32-letni Albert Moranż, zatrudniony w „Olejarni Gdynskiej” w charakterze majstra, skazany został dziś przez tutejszy wydział karny sądu okręgowego za publiczne łżenie narodu polskiego w dwóch wypadkach na karę aresztu przez 8 tygodni. Rozprawa wykazała, że w „Olejarni Gdynskiej” robotnicy Polacy traktowani są jako obywatele drugiej klasy. S. B.

Dekret Hindenburga

Berlin, 21. 12. (Tel. wł.) Dziś opublikowano dekret prezydenta w sprawie zniesienia sądów doraźnych, z wyszczególnieniem wszystkich spraw i wypadków, podlegających nowemu rozporządzeniu.

Ponadto dekret zawiera przepisy mocą których przewinienia jak zdrada stanu, wystąpienia przeciw ochronie państwa i t. p. karane będą w dalszym ciągu w trybie doraźnym.

Na karę śmierci

Rybnik, 21. 12. (PAT.) Przeprowadzona przed sądem doraźnym rozprawa przeciw Emilowi Adamczykowi, Janowi Kubli i Lucjanowi Solichowi, oskarżonym o napad rabunkowy na rolnika we wsi Cisówka Duża, wykazała w całej pełni winę oskarżonych.

Adamczyk i Kubla przyznali się, natomiast Solich do ostatniej chwili wypierał się. Trybunał skazał wszystkich na karę śmierci przez powieszenie, przyczem Solichowi ze względu na młody wiek zamienił tę karę na dożywotnie więzienie.

Zamach na koszary

Białogród, 21. 12. (PAT.) Nieznany osobnik podłożył wczorajszej nocy pod koszary w Zajęczar 14 granatów, z których 12 eksplodowało, nie wyrządzając jednak żadnej szkody. Śledztwo wykazało, że zamachowcy zbiegli w kierunku granicy bułgarskiej.

Czem jest ustawa o stypendjach państwowych

Pod tym wczorajszym tytułem na stronie 4 wypadł podtytuł: Przemówienie w Sejmie posła Bieleckiego.

Przed sądem wojskowym

Po dwudniowej rozprawie w wojskowym sądzie okręgowym przy drzwiach zamkniętych przeciw organizatorom spisku komunistycznego w 7 p. sap., zapadł dziś wyrok. Saper Wolf zasądzony został na 6 lat ciężkiego więzienia; sap. Frackowiak na 5 lat ciężkiego więzienia, saper Stefan Skrypnik na trzy lata i miesiąc więzienia. (kl)

Wspólnicy fałszerzy

skazani za puszczenie w obieg fałszywych banknotów 100-złotowych

W sądzie okręgowym w Poznaniu toczył się dzisiaj proces o puszczenie w obieg fałszywych banknotów 100-złotowych.

Po przeprowadzonej rozprawie skazani zostali mieszkańcy Opalenicy w powiecie nowotomyskim: Wojciech Szymczak na 1 i pół roku oraz Marjan Czarnecki i Jan Kaczmarek po 7 miesięcy więzienia, Oskarżeni Stanisław Hemerling i Wincenty Tyranowski zostali uwolnieni od winy i kary.

Komunistka przed sądem

Jest studentką Uniwersytetu Poznańskiego Żydówką

Dzisiaj toczył się w sądzie okręgowym w Poznaniu proces komunistycznej przeciwko studentce Uniwersytetu Poznańskiego Heymanównie. Akt oskarżenia zarzucał jej działalność wyrotową, prowadzoną w r. 1929, przez wytyżoszenie w organizacji „Świt” oddziałów z ramienia Polskiej Partii Komunistycznej, przynależność do Międzynarodowej Organizacji Pomocy Rewolucjonistom, werbowanie członków dla partii komunistycznej, zajmowanie stanowiska instruktorki w lazarecie komórcze komunistycznej i wreszcie wznoszenie w dniu 1 maja 1931 wrogich okrzyków antypaństwowych.

Przed trybunałem przesnęli się świadkowie: kom. Nowakowski, przod Maliński oraz Lewandowska, Lewandowski, Zimny, Zimna i Jaskulski. Dość należy, że oskarżona jest Żydówką i studiowała poprzednio 3 lata na uniwersytecie warszawskim.

Po przemówieniu prokuratora, który domagał się ukarania oskarżonej z § 93 nowego kodeksu karnego i po przemówieniach obrońcy adw. Hejmowskiego, który wnosil o uwolnienie, sąd udał się na naradę, po której przewodniczący dr. Cyprjan ogłosił wyrok, skazujący oskarżoną na 1 rok aresztu z zaliczeniem aresztu śledczego.

Przepowiednia pogody na czwartek:

Po nocy mroźnej w ciągu dnia pogoda bez większych zmian, temperatura nadal utrzymana, wiatry południowe.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.93 1/2 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.93 zł.

Kurs marki niem. i gold. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 21.80 zł., kotówka 210.30 zł., za 100 gold. gd. w dewizach 173.03 do 173.29 zł., gotówką 172.69 zł.

ROZMOWA Z SYNKIEM

Kup, Tatusiu, w tym roku choinkę wysoką!
Wiele pięknych zabawek.... dużo słodkich rzeczy....
— Chciałbym, synku! Nie mogę.... Ciężkie dni się wloką....
Każda troska nad głową, jak wrona mi skrzeczy....

— Choineczkę kupimy maleńką, zieloną,
Zapalimy rój świeczek.... Siądziem do wieczery,
Spożyjemy wigilję skromnie przyrządzoną,
Zaśpiewamy, mój synku, pięknie „W żłobie leży....“

Będzie wszystkim nam miło, ciepło i serdecznie
Choć w tym roku zabawek będziesz miał tak mało,
Bo musimy oszczędzać, mój synku, koniecznie
I pieniążki na później schować do P. K. O.!

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 21. 12. 1932 r
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była mocniejsza, obroty były również więcej ożywione.

Z pożyczek państwowych poszukiwano 5% poź. konwers. po 39 1/2, 4% aremij dol. po 53 1/2 oraz 4% poź. inwest. po 97—97 1/2
W papierach lokacyjnych P. Z. K. w dalszym ciągu ożywienie, przyczem kursy się znacznie wzmocniły, 8% listy dol. stare handlowano po 40—41—40,— w transakcjach, zaś 8% listy dol. amort. obracano po 43% w placeniu, również poszukiwano 4% listy zast. konwert. po 30.50, zaś 6% listy zytinie handlowano po 7,— w transakcjach.

Akcje bankow. wzgl. przemysłowe bez notowania

W obrotach nieoficjalnych handlowano Pomorski Bank Rolniczy po zł. 10,— za nominalnie zł. 100.—

Cedula Urzędow. Giełdy Poznańskiej Papieru procentowego:

(Kurs w procentach nominalny)
5% Pożyczka konwersyjna 39 1/2% P.
8% dol. listy P. Z. K. 40—41—40% +
8% listy dolarowe w zlocie amort. P. Z. K. 43 1/2% P.
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 30 1/2% P.

(Kurs w złotych)
4% poź. premj. dol. serja III 53 1/2% P.
6% listy zytinie Poz. Ziem. Kred. 7 — +
4% Prem. Pożyczka Inwest. 97—97.50 P.
Tendencja mocniejsza.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 21. 12. 1932 r
Warunki: Handel hurtowy parzytet Poznań, ładunki w gotowo. dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierć-litrowego gastrościomierza: 1) żyta poznańskiego 70.6 kg (120.1 ft w hol.) 2) żyta pomorskiego 69.35 kg (118.2 ft w hol.) 3) pszenicy poz. i pomorskiej 72.95 kg (124 ft w hol.) 4) owsa poznańskiego i pomorskiego 43.55 kg (74.1 ft w hol.)

Ceny transakcyjne
Zyto 105 tonn par Poznań 14,00
Ceny orientacyjne

Zyto	13,70—13,90
Usposobienie spokojne	
Pszenica	21,00—22,00
Usposobienie stałe	
Jęczmień browarowy	14,50—16,00
Usposobienie spokojne	
Jęczmień 68—69 kg	13,00—13,75
Jęczmień 64—66 kg	12,50—13,00
Usposobienie spokojne	
Owies	11,00—11,25
Usposobienie spokojne	
Maka żytnia 65% wI work.	21,25—22,25
Usposobienie stałe	
Maka pszenna 65% wI work.	34,50—36,50
Usposobienie stałe	
Otręby żytnie	8,00—8,25
Otręby pszenne	7,50—8,50
Otręby pszenne (grube)	8,50—9,50
Rzepak	44,00—45,00
Rzepak	40,00—45,00
Gorzyczka	38,00—42,00
Wyka łatowa	13,00—14,00
Peluszka	13,00—14,00
Groch Victoria	20,00—23,00
Groch Folgera	31,00—34,00
Koniczyna czerwona	90,00—110,00
Koniczyna biała	90,00—130,00
Koniczyna szwedzka	100,00—120,00
Ziemniaki fabr. za kilo %	0,00—0,12, 1/2
Mak niebieski	100,00—110,00
Śloma psz i żytnia luzem	2,25—2,50
Śloma p i ż. prasowana	2,75—3,00
Śloma ows i jęczm luzem	2,50—2,75
Śloma ows i jęczm pras	3,00—3,25
Siano zwykłe luzem	5,00—5,25
Siano zwykle prasowane	5,40—6,70
Siano nadnoteckie luzem	6,00—6,50
Siano nadnoteckie pras	6,75—7,40

Ogólne usposobienie spokojne
Transakcje na odmiennych warunkach:
żyta 360 tonn, owsa 30 tonn, otręb żytnich 35 tonn.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 21 12 1932 r.

Dewizy:			
	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	123,65	123,46	123,34
Londyn	29,78	29,93	29,65
Nowy Jork			
czeki	8,925	8,945	8,905
Nowy Jork			
kabel	8,929	8,949	8,909
Faryż	34,55	34,94	34,76
Szwajcarja	172,05	172,48	171,62
Włochy	45,75	45,97	45,53

Tendencja mocniejsza

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poź. inw	98,00
4% poź. inw szt. ser.	105,00
5% poź. konw.	40,50
6% poź. dol.	54,50—54,00
7% poź. stabil.	54,75—54,00
w drobnych odcinkach	55,25—54,00
10% poź. kolejowa	99,0—100,00

Tendencja przeważnie słabsza

Akcje w złotych:

Bank Polski	86,00—86,50
Spies	38,00
Lilpop	10,50

Tendencja mocna.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 21. 12. 1932 r.

Pszenica marchijska	185,00—187,00
Tendencja stała	
Zyto march.	152,00—154,00
Tendencja stała	
Zyto polskie 72—73 kg. cif	
Berlin tr.	159,50
Tendencja stała	
Jęczmień browarowy	166,00—175,00
Tendencja spokojna	
Jęczmień pastewny i przewyskowy	158,00—165,00
Tendencja spokojna	
Owies march.	113,00—118,00
Tendencja natychm. załad. stała późn. dost. mocna	
Maka pszenna	23,25—26,25
Tendencja spokojna	
Maka żytnia	19,00—21,40
Tendencja spokojna	
Otręby pszenne	8,80—9,20
Tendencja prawie utrzymana	
Otręby żytnie	8,70—9,00
Tendencja spokojna	
Groch Victoria	21,00—26,00
Groch drobny iadalny	20,00—22,00
Groch pastewny	13,00—15,00
Peluszka	13,00—14,50
Bób	13,50—15,50
Wyka	14,00—16,00
Lubin niebieski	8,00—10,25
Lubin żółty	11,75—13,00
Seradela nowa	18,00—24,00
Kuchy lniane	10,00
Kuchy z orzecha ziemnego	10,40
Kuchy mielone (mączka)	10,60
Wytłoki suche	8,80
Srót Sova ekstrahowan 46% loco Hamburg	9,70
Srót Sova ekstrahowan 46% loco Szczecin	10,20
Płatki ziemniaczane	13,40—13,60

Ogólna tendencja stała.

Giełdy zbożowo-towarowe

Kraków, 20. 12. Pszenica targowa stand. 24.50—25, owies dworski stand. 15 do 15.50, psz. chlopski bez worka 22—23, siekanka jęczmienna chlopska bez worka 23—24. Tendencja spokojna.

Gdańsk, 20. 12. Pszenica 128 f. 14, żyto 120 f. eksp. 8.90, nowe konsumcyjne 9.10 do 9.15, jęczmień pierwszej kat. 9.50, średniej kat. 9—9.25, gorszy 8.75—9, owies 7.50 do 7.75, groch Wiktorja 12.50—16, Zielony 19 do 25.50, otręby żytnie 5.75, pszenne 6.10. Podaż mała, ceny zwykła.

Katowice, 19. 12. Żyto 16.10—16.50, owies jednolity 15.50, owies zbierany 14, jęczmień na kaszę 16.25, maka kartoflana 28, kukurydza 18.25—18.75, maka pszenna grysikowa 46.60—48, maka pszenna 65 proc. 36.50, maka żytnia do 65 procent 24—25, śloma 5.80, siano 10.40. Ogólny obrót 593 tonn, usposobienie spokojne.

Żydzi o wypadkach lwowskich

Dr. Thon, podpisany jako „prezes Koła Żydowskiego w Sejmie”, a więc jakby w imieniu całego sejmowego przedstawicielstwa żydowskiego, wypowiada w „Hajnie” z dn. 9 bm., w artykule „Refleksje z powodu wypadków lwowskich”, swoje uwagi na tle zajęć lwowskich. Złorzeczając młodzieży polskiej i rzucając na nią oskarżenie o kradzieże w rozbijanych magazynach, stara się on zapewnić swych czytelników, że społeczeństwo polskie niesłusznie odnosi się do swojej młodzieży z takim szacunkiem. Władze i ich zachowanie się również nie zadawalają autora: trzeba było odrazu wsadzić znaczną część studentów do więzienia.

„Wszak można było postąpić tak, np. wsadzić na kilka dni do więzienia 300 osób, zanimby one nie ostygły — byłby przecież spokój.”

W Łwowie, twierdzi autor, głośno mówiono, że bronią Żydów ze względu na zagranicę. Jednakowoż znajduje au-

tor dla rządu wyrazy szczerego zachwytu:

„Trzeba powiedzieć, że rząd tej dzikiej bachanalji nie chciał. Im wyższy był stopień w hierarchji urzędowej, tem uczciwsza była chęć niedopuszczenia do wstrętnych czynów.”

Stosunek endecji, jak zawsze, był „wstrętny”.

Autor zadaje pytanie, jak Żydzi mają bronić się:

„Na to pytanie nie jestem zdolny dać wyraźnej odpowiedzi: co mamy czynić, aby się bronić? Czy mamy odpowiedzieć temże? Pamiętamy przed rokiem: ci, którzy bili, zostali słabo ukarani, ci, co odpowiedzieli biciem, zostali wsadzeni do kozy, za ledwie wyższe instancje ich zwolniły. Czy mamy na tę drogę wstąpić? Być może, jeżeli niema innego wyjścia.”

Ta droga, droga dotychczasowa, to Wacławski i Grotkowski... Mamy więc zapowiedź ze strony miarodajnej, że Żydzi „być może”, wejdą znowu na tę drogę...

bardziej, że wszędzie tam, gdzie głosowanie się odbywało, liczba głosów „sanacyjnych” w porównaniu z wyborami do Sejmu w r. 1930 wykazuje s.lny spadek (jeden wyjątek stanowi pow. ostrowski).

Radzimy „sanacji” tak dalej — „zwycięzać”.

Zagadnienia organizacji szkolnictwa i wychowania

(KAP.) W dniach 28, 29 i 30 grudnia b. r. obradować będzie zarząd główny zasłużonej organizacji nauczycielskiej: Stowarzyszenia Chrześc. - Narodowego w Warszawie w lokalu własnym przy ul. Senatorskiej 19.

Podkreślić należy z uznaniem, że oprócz spraw organizacyjnych będą omawiane problemy zasadnicze, związane z wychowaniem i szkolnictwem, które naświetlią wytrawni znawcy przedmiotu.

Referaty wygłoszą: 1) dr. B. Sucho-dolski n. t. „Kultura współczesna a wychowanie”, 2) ks. B. Kulesza n. t. „Katolicki pogląd na cel i przedmiot wychowania”, 3) dr. B. Nawroczyński n. t. „Idea szkoły jednolitej we współczesnych reformach szkolnych”, 4) L. Jaxa-Bykowski n. t. „Próby charakterystyki naszej młodzieży w związku z postulatami wychowania narodowego”, 5) dr. M. Wachowski n. t. „Nauczyciel jako podstawowy czynnik wychowania”.

Na Święta!

Kto w pięknym nastroju
Pragnie przeżyć **ŚWIĘTA**
O **MAKOWSKIEGO** z Kruszwicy
WINACH niech pamięta!

Prz 7 688-50.163

ferencyj Akademików U. P. oraz dwóch Konferencyj Młodzieży S. M. P. w parafji OO. Franciszkanów w Gnieźnie i Bożego Ciała w Poznaniu, łączącymi razem około 50 członków młodzieży działaczy

Do obecny 1. na zebraniu nowoprzyjętych członków w liczbie przeszło trzydziestu, z których połowę stanowiła młodzież, przemówił serdecznie ks. prałat dr. Taczak

Następnie wygłosił referat ks. rektor Cieszyński na temat: „Zadanie i wpływ Kościoła w szczególności na polu akcji charytatywnej”. W dyskusji poruszono wiele spraw aktualnych, jak opiekę nad bezrobotnymi i nad alkoholikami, sprawy rekolekcyj dla chorych i dla ubogich rekolekcyj zamkniętych dla członków i inne.

Udział w zebraniu był liczniejszy aniżeli kiedykolwiek od szeregu lat, tak że obszerne sala św. Marcina napelniona była po brzegi. Również zauważyć było można delegację Konferencyj zamiejscowych z Bydgoszczy, Wągrowca, Mosiny, Kościana i Ostrowa oraz kilkunastu gości.

Do dzieci poznańskich

Drodzy mali przwajacie!

Nadchodzi „gwiazdka”, a z nią wielka radość dla waszych małych serduszek. Każde z Was obmyśla, co też od mamusi, tatusia, babci czy ciotki dostanie. Jaś już widzi pełne pudełko żołnierzy, Wandzia laleczkę, Edek wspaniałe budownictwo itd. itd.

Już przygotowuje się choinkę. Jakże jesteście szczęśliwi!

Ale czy wszyscy, — czy wszystkie dzieci są w tej chwili szczęśliwe?

Czy nie będzie dzieci smutnych, głodnych, zziębniętych, opuszczonych?

O mali przyjaciele, pomyślcie przez chwilę o tych waszych rówieśnikach. Czy ich czy pozwolą wam radować się? czy prezenty otrzymane pozwolą wam zapomnieć o nich?

Nie, stanowczo nie! Musicie wywołać uśmiech także na twarzyczkach waszych biednych rówieśników. Dopiero wówczas będziecie naprawdę szczęśliwi.

A wiecie, jak to zrobić? Bardzo prosto: uproście mamusię, by wybrała coś ze starych ubranek, dołączcie do tego trochę zabawek i zróbcie z tego ładną paczkę. Paczkę tę następnie oddajcie biednemu waszemu rówieśnikowi, albo najlepiej złóżcie ją w Poznańskim Okręgu „Caritas” (Nowy Rynek 13 tel. 55-88 i 16-80), który ma bardzo, bardzo dużo takich biednych dzieci.

Gdy to uczynicie, radość wasza będzie prawdziwa, bo gwiazdka rzeczywiście będzie dla wszystkich.

Brat Cezary.

Leczyć się można i w domu...

stosując wypróbowane i zalecane przez lekarzy suche joachimstałskie

Okłady Radowe „Radiumchemia”

przy artretyzmie, cierpieniach stawów, ischiasie, chorobach kobiecych, przemianie materji i t. p. Zadajcie bezpi. prospektu:

„RADIUMCHEMIA”

Warszawa, Śniadeckich 22, tel. 8-83-11.

Uwaga! Prawdziwe okłady „RADIUMCHEMIA” zaopatrzone są w godło państwowe Czechosłowacji.

ng 7035 — Unikajcie falsyfikatów.

ng 6 957

Zła ustawa

Większość B. B. w Sejmie i Senacie uchwaliła ustawę, niesłusznie tak zwaną konwersyjną, o obniżeniu oprocentowania i przedłużeniu okresu umorzenia wierzytelności długoterminowych. Klub Narodowy głosował przeciw tej ustawie. Stanowisko Klubu uzasadnił w Sejmie pos. Czetwertyński, a w Senacie sen. Głabiński. W sprawie tej pisze łódzka „Prawda” (nr. 51), pismo kół gospodarczo-konserwatywnych B. B.:

„Ustawa ta zada śmiertelny cios kredytowi długoterminowemu. Samo wniesienie projektu wywołało panikę wśród posiadaczy listów zastawnych i nienotowany dotychczas spadek ich kursu. List zastawny staje się papierem niepewnym w oczach człowieka z ulicy, i wiele lat upłynie, zanim to dawne zaufanie odzyska. Nowa emisja listów zastawnych towarzystw kredytowych i banków hipotecznych zostają uniemożliwione. Czy korzyści tej operacji zrównoważą straty, jakie wynikną ze spustoszenia rynku kredytu długoterminowego. Chyba nie. Emisja wszystkich instytucji prywatnych kredytu długoterminowego wynosi niespełna miliard złotych, z czego znaczna część przypada na listy konwersyjne. Jeżeli więc redukcja oprocentowania wyniesie przeciętnie 3 procent, to ulga z tego tytułu nie wyniesie nawet 200 milionów złotych. Cóż to jest, chociażby wobec zaległości podatkowych?”

„Cios ten jest tem dotkliwszy, że wygląda tak, jakby wymierzony był specjalnie przeciw prywatnym instytucjom kredytu długoterminowego, gdyż posiadacze listów i obligacyj banków państwowych nie tracą. W jakim celu to podkreślenia, że przyrzeczenie, zaopatrzone pieczęcią państwową, jest więcej warte od przyrzeczenia instytucji obywatelskich? Popytu na listy banków państwowych to nie zwiększy.”

Po wczorajszych przekonywujących w Senacie wywodach prezesa Głabiń-

skiego i ironicznej uwadze socj. Grossa, że socjaliści powinni się cieszyć z tej ustawy, ponieważ podkopuje ona obecny ustroj gospodarczy i zasadę własności prywatnej, skonfundowani konserwatyści z B. B. i wogóle przedstawiciele „sanacji”, a także rządu, nie zabrali już wogóle głosu do repliki, niemniej cały B. B. włącznie konserwatystów głosował za ustawą.

Radzimy „sanacji” tak dalej — „zwycięzać”

Jak przewidywaliśmy, prasa „sanacyjna” stara się przy pomocy najrozmaitszych sztuczek zatuzować klęskę, poniesioną przez B. B. w ostatnich wyborach sejmikowych.

Tak np. tutejszy dziennik „san.” podał kilka dni temu wyniki wyborów w pow. mogileńskim pod nagłówkiem „Wielki sukces B. B.”, nie zaznaczając wcale, że więcej niż połowę swych mandatów zawdzięcza „sanacji” wyłącznie unieważnieniu list opozycyjnych w sześciu okręgach tego powiatu. W tych trzech okręgach, gdzie list narodowych nie unieważniono, „sanacja” — jak już podkreślaliśmy — poniosła zupełną klęskę, zdobywając zaledwie 1 mandat na ogólną liczbę 16.

W jeszcze jaskrawszej postaci dołożył „Dziennik” o rzekomem zwycięstwie B. B. w pow. nowotomyskim. Jak wiadomo i w tym powiecie listy narodowe unieważniono aż w trzech okręgach, przydzielając mandaty bez głosowania kandydatom list „sanacyjnych”. Mówić w tych warunkach o „zwycięstwie” jest zaiste nielada tupetem, tem-

ZNIŻKA CEN NAWOZÓW POTASOWYCH

Z dniem 1 listopada b. r. obniżyliśmy ceny nawozów potasowych w następujących wysokościach:
Ceny gotówkowe za 10 000 kg luzem franco stacja wyladowcza wskazana przez odbiorcę.

PRODUKTY:	Województwa:								
	Pomorskie, Poznańskie, Śląskie, Warszawskie, Łódzkie, Kieleckie, Krakowskie			Białostockie, Nowogrodzkie, Poleskie, Wileńskie			Lubelskie, Lwowskie, Stanisławowskie, Tarnopolskie, Wołyńskie		
	Ceny — złotych — przy odbiorze w czasie:								
	1.XI do 31.XII	1. I. do 10. II.	11. II. do 30. IV.	1.XI do 31.XII	1. I. do 10. II.	11. II. do 30. IV.	1.XI do 31.XII	1. I. do 10. II.	11. II. do 30. IV.
KAINITY za 10 tonn:									
zwykły 8 - 11%	400.—	420.—	440.—	370.—	390.—	410.—	340.—	360.—	380.—
pylasty	465.—	490.—	520.—	435.—	470.—	490.—	410.—	440.—	460.—
SOLE POTASOWE:									
za 1 kg. K ₂ O	zł 0.465	zł 0.465	zł 0.485	zł 0.385	zł 0.425	zł 0.445	zł 0.415	zł 0.445	zł 0.465
przy zaw. 20% K ₂ O za 10 tonn	870.—	930.—	970.—	770.—	850.—	890.—	830.—	890.—	930.—

i sole potasowe 21, 22, 23, 24 i 25 procentowe w przeliczeniu na 1 kg. K₂O, tlenku potasu w danej strefie w danym czasokresie.

POZVALAMY SOBIE ZWRÓCIĆ UWAGĘ P. T. ODBIORCÓW NA WYJĄTKOWO NISKĄ I KORZYSTNĄ DLA ROLNIKA CENĘ ZAKUPU, JAKĄ OBOWIĄZUJE DO KONCA GRUDNIA 1932 R. NAWOZY POTASOWE NABYWAĆ MOŻNA:

na terenie: Małopolski i Wołyn'a: w Spółce Akcyjnej Eksploatacji Soli Potasowych, Lwów, Plac Smolki 5
" " b. Kongresówki i Kresów: w Biurze Sp. Akc. Eksploatacji Soli Potasowych, Warszawa, Wiejska 17
" " Śląska, Poznańskiego i Pomorza: w Centrali Rolników, Poznań, plac Wolności 18

poza tem na całym terenie kraju: w Państwowym Banku Rolnym i jego oddziałach, Kasach Komunalnych, Spółdzielniach Rolniczo Handlowych oraz w prywatnych firmach rolniczo-handlowych.

dg 1 981

SPÓŁKA AKCYJNA EKSPLOATACJI SOLI POTASOWYCH.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Udział państwa w ogólnych obrotach wynosi 18 procent

Jak już donieśliśmy, poznańska Izba Przemysłowo-Handlowa wysunęła na swem ostatnim plenarnem zebraniu m. in. postulat domagający się powołania do życia komisji ankietowej, złożonej z przedstawicieli samorządu gospodarczego, której zadaniem byłoby poddanie gruntownej rewizji — przedsiębiorstw państwowych.

Myśl ta, niewątpliwie słuszna, wywoła zycielny oddźwięk w kołach gospodarczych. „Obóz inicjatywy prywatnej” od dawna domaga się zwężenia gospodarczej działalności państwa. Mimo, iż w niejednym oświadczeniu ministerjalnym aprobowano pogląd sfer przemysłowo-handlowych, przedsiębiorstwa państwowe w Polsce nadal pozostaje b. rozwinięta. Świadczy o tem fakt, iż obroty samych tylko monopolistycznych lub prawie monopolistycznych przedsiębiorstw państwowych w r. 1930 wynosiły 13,4 proc. ogólnych obrotów. Zaś obroty wszystkich przedsiębiorstw, jakie państwo utrzymuje, dochodzą do 18 proc. ogólnych obrotów. Jest to rzecz na Zachodzie niespotykana.

Na posiedzeniu w Izbie Przem.-Handl. zwrócono uwagę na wywody jednego z zwolenników gospodarki planowej, p. Jana Komarnickiego, który z porównania przedsiębiorstw państwowych z prywatnymi takie oto wnioski:

„Ani pod względem organizacyjnym, ani pod względem eksploatacyjnym nasza przedsiębiorczość prywatna, jako całość, nie wykazała swej wyższości nad przedsiębiorstwami państwowymi. Zadne z naszych prywatnych przedsiębiorstw przemysłowych nie może wykazać się tak szybkim rozwojem majątkowym, ani prowadzoną w tak szerokim zakresie pracą pionierską, jak przedsiębiorstwa państwowe.”

Ba! nic dziwnego, że firmy prywatne „nie mogą wykazać się tak szybkim rozwojem majątkowym”, jak przedsiębiorstwa państwowe! Przecież te ostatnie, w okresie dobrej konjunktury, czerpały pełnymi garściami ze skarbu państwa, zapewniając sobie „szybki rozwój majątkowy”. Natomiast u firm prywatnych rzecz ma się nieco inaczej (!), one bowiem zasilają i zasilają skarb państwa, z którego to źródła, jak rzekliśmy, czerpią placówki państwowe.

Co się zaś tyczy owej niemożności wykazania wyższości przedsiębiorstw prywatnych nad państwowymi, to autor cytowanych zdań lepiej by uczynił, odwołując się do opinii do czasu przeprowadzenia gruntownego i obiektywnego studjum nad kwestją rentowności wszystkich przedsięwzięć gospodarczych państwa, jak i dla kierowników polityki gospodarczej.

Koła gospodarcze, zając się na ruinującą je działalność przedsiębiorstw fiskalnych, nie występują głośno. Mają one moc dowodów na słuszność swego twierdzenia. Dwa tylko przykłady przytoczymy na tem miejscu:

Na rynkach zachodnich lasy państwowe konkurują z eksportem prywatnym w ten sposób, że sprzedają materiał lepszy po cenach gorszego. W ten sposób obniżają ceny ze szkodą własną i całego eksportu.

Przykład drugi: kilka wapienników w województwach krakowskim i kieleckim dostarczało wapna dla Chorzowa. Wskutek ograniczenia produkcji chorzowskiej część wapienników prywatnych z braku zamówień została zamknięta. Tymczasem Chorzów przystąpił do uruchomienia 2 własnych wapienników — i to podobno na terenach niezbyt nadających się do tego celu.

Oczywiście, przedsiębiorstwa państwowe wykazują pewną wyższość nad prywatnymi. Przejawia się ona w fakcie, iż skarb państwa dla swoich własnych placówek jest opiekunem, zaś dla przedsiębiorstw prywatnych — komornikiem! Ale, nie o taką wyższość chodzi...

Krótkie informacje gospodarcze

— Na podstawie danych Zw. Eksporterów Polskiego Przemysłu Włókienniczego zwrot cła z tytułu zaświadczeń eksportowych wynosił w listopadzie b. r. 483.504.63 złotych.

— W listopadzie wzrosła w Czechosłowacji liczba upadłości, których było ogółem 538 (w październiku — 487).

Ulgowe świadectwa przemysłowe

W uzupełnieniu wczorajszego komunikatu Izby Skarbowej w Poznaniu, podajemy poniższe jeszcze informacje:

Ministerstwo skarbu wydało okólnik z 14 bm. N. D. V. 53541/A, mocą którego przy nabywaniu ulgowych świadectw przemysłowych na r. 1933 obowiązują następujące zasady:

1. Bez składania indywidualnych podań, wolno prowadzić:

a) wszystkie przedsiębiorstwa handlu towarowego (rozdział I taryfy) oraz księgarnie (rozdz. XII) na podstawie świadectw III kat. zamiast II jeżeli obrót za rok 1931 nie przekracza 30 tys. zł. i IV kat. zamiast III kat., przy obrocie w r. 1931 do 10 tys. złotych;

b) zakłady gastronomiczne z wyszynkiem trunków, zatrudniające do 10 osób, licząc w tem właściciela i członków rodziny (rozdz. VII, kat. II, p. 2) — na podstawie świadectwa III kat. zamiast II, przy obrocie za r. 1931 do 30 tys. zł. (przy sprzedaży wódek monopolowych w naczyniach zamkniętych do wymienionych kwot obrotu wlicza się prowizję, a nie ogólną wartość wódek);

c) wszelkie inne zakłady gastronomiczne (restauracje, cukiernie, piwiarnie) na podstawie III kat. bez względu na wysokość obrotu, o ile w tych przedsiębiorstwach sprzedaje się wyłącznie piwo do 4 proc. alkoholu, miód oraz wino owocowe, wszystko pochodzenia krajowego, a ilość pracowników nie przekracza 10 osób, licząc w tem właściciela przedsiębiorstwa i członków jego rodziny;

d) księgarnie z uboczną sprzedażą materiałów piśmiennych — na podstawie jednego świadectwa III kat. handl. przy obrocie w 1931 r. do 30 tys. zł.

II. Na podstawie złożonych przez podatników podań — w gospodarzo uzasadnionych lub zasługujących na szczególne uwzględnienie wypadkach — izby skarbowe, po stwierdzeniu tych okoliczności przez urzędy skarbowe, mogą:

a) zwalniać od nabywania świadectw na r. 1933: 1) przedsiębiorstwa IV kat. handl., o ile obrót za r. 1931 lub obrót prowizorycznie ustalony dla przedsiębiorstw powstałych w 1932 i 1933 r. nie przewyższa 2 tys. zł., 2) przedsiębiorstwa V kat. handlu rozwojowego i obnośnego, bez względu na wysokość obrotu;

b) zezwalać przedsiębiorstwom wymienionym wyżej p. I lit. a, a pozostałych w r. 1932 lub 1933, na wykupno świadectw III wzgl. IV kat., jeżeli prowizoryczny obrót nie przekroczył 30 tys. wzgl. 10 tys. zł.

Termin wnoszenia podań upływa 31 grudnia 1932 r. Podania wnoszą się do urzędów skarbowych.

W wypadkach nie objętych okólnikiem

podania będą przesyłane przez izby skarbowe do ministerstwa skarbu.

Zamieszczając okólnik min. skarbu w sprawie wykupna świadectw przemysłowych na r. 1933, należy zauważyć, że jest on wynikiem wysoce wadliwej budowy taryfy, zawierającej podział przedsiębiorstw na rodzaje i kategorie. Taryfa ta jest dosłownym tłumaczeniem taryfy rosyjskiej, wprowadzonej w Rosji w końcu XIX stulecia i zmienionej przez bolszewików. Przeszarżały ten i wysoce nierównomierny sposób poboru podatku, i to przedtem, zanim jakakolwiek czynność sprzedaży nastąpiła, istnieje tylko w Polsce i nigdzie więcej.

Świadectwa oparte na zewnętrznych oznakach, wtłaczające do jednego z nielicznych swoich rodzajów, najrozmaitsze przedsiębiorstwa, powodują dużą nierównomierność w ciężarze podatkowym, który, przeciętnie licząc, jest duży. Np. świadectwo II kat. handlowej musi posiadać przedsiębiorstwo, jeżeli posiada sztukę jedwabiu, pudełko sardynek, trochę wódki, bądź zatrudnia 2 pomocników, czy zajmuje dwa pokoje itp. Cena takiego świadectwa wynosi od 234 do 720 zł, zależnie od miejscowości, co przeciętnie daje około 500 zł. Pobranie takiej sumy przy niższym obrocie jest wprost niemożliwe. Tem też należy przedewszystkiem tłumaczyć, że min. skarbu, chcąc nie chcąc wydaje co roku okólniki, wprowadzające pewne ulgi. Pomijając nieliczne wypadki korzystających z tych ulg, najwięcej zyskują na nich jednak władze skarbowe, unikając przez to bezskutecznych egzekucyj.

Zakres tych ulg jest bardzo skromny. Przedewszystkiem zasięg korzystających jest ograniczony do płatników, posiadających obrót nie przekraczający 30 tys. zł, w stosunku do którego wspomniana przeciętna cena świadectwa II kat. stanowi około 1,5 proc. od obrotu. Następnie — ulgi wcale nie dotyczą zakładów przemysłowych i rzemieślniczych, lecz wyłącznie handlowe. Ale i te ostatnie muszą je okupić przyznanem w okólniku prawem zwalniania od świadectw handlu rozwojowego i obnośnego, który naszym zakładem handlowym robi, głównie przez Żydów, coraz większą konkurencję.

W przeżywanym okresie świadectwa przemysłowe, będące hamulcem każdej inicjatywy gospodarczej, powinny być poddane gruntownej rewizji. Cóż dopiero mówić o ulgowych zarządzeniach, które winny mieć na oku nie interes władz skarbowych, lecz podatników. Omawiany okólnik stoi w tak rażącej dysproporcji z potrzebami życia znanemu ministerstwu skarbu z szeregu memoriałów organizacji gospodarczych, że właściwie żadnej potrzeby nie załatwia i przynosi ulgi wysoce problematyczne. (m)

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Wywóz jaj z Polski do Anglii.** Polska należy do jednego z najważniejszych dostawców jaj na rynek angielski. W ciągu 11 miesięcy r. b. przywóz z Polski wyniósł 1331.405 t. zw. wielkich setek (120 sztuk), wartości 607810 funt szterl. Tegoroczny import polski ustępuje jedynie co do wielkości przywózowi jaj duńskich, oraz z W. P. Irlandji.

Z ZAGRANICY

(z) **Czy nastąpią dalsze ograniczenia importu bekonów do Anglii.** Obecne obowiązujące ograniczenia importu bekonów do Anglii zostały wprowadzone na okres 2-miesięczny, jako ograniczenia tymczasowe. Termin ważności tych ograniczeń upływa 22 stycznia 1932 r. Jest rzeczą niewątpliwą, że i po tym terminie ograniczenia będą utrzymane. Obecnie powstaje jedynie kwestja, czy po 22-gim styczniu będą utrzymane ograniczenia dotychczasowe, czy też zostaną one powiększone. W lonie rządu brytyjskiego istnieją dwa projekty, które zostały poddane opinii importerów bekonowych, a mianowicie: czy po 21 stycznia powiększać redukcję kontyngentów stopniowo aż do 1 lipca, czy też utrzymać do dnia 1 lipca obecne ograniczenia, a od tego terminu wprowadzić nowe znaczne redukcje. W dniu 1 lipca 1933 r. ma wejść w życie ustawa, regulująca sprawę importu bekonów na stałe. Jako podstawę przy opracowaniu tej ustawy, rząd brytyjski przyjął obecnie raport komisji reorganizacji produkcji i importu bekonów. Opiera-

jąc się na tym raporcie, rząd ma przygotować projekt ustawy, który minister rolnictwa wnieśnie do Izby Gmin, i mniej więcej w połowie lub w końcu lutego przyszłego roku projekt ten będzie przez Izbę rozważany. W wypadku przyjęcia go przez parlament, wejdzie on w życie z dniem 1 lipca przyszłego roku, jako stała ustawa bekonowa. Decyzja co do tego, czy będą utrzymane dotychczasowe ograniczenia do dnia 1 lipca czy też nastąpi stopniowe ich powiększanie jeszcze nie zapadła i prawdopodobnie będzie powzięta dopiero po Nowym Roku.

Z WYDAWNICTW

(w) **„Statystyka cen”.** Dnia 14 XII 1932 r. ukazał się w druku Kwartalnik Statystyki Cen za III kwartał 1932 r., zawierający w 11 tablicach według jednolitych wskaźników pogląd na ceny hurtowe, ceny detaliczne i koszty utrzymania w Warszawie, koszty żywności w miastach i ich porównanie, ceny bydła na targowiskach miejskich oraz ceny miejscowe płacone producentom za ziemiopłody, inwentarz i produkty żywnościowe zwierzęce. Dzięki jednolitemu układowi tego wydawnictwa ułatwiona jest orientacja i możliwość porównania cen kwartału ostatniego z poprzednim. Cena zeszytu zł. 3,20 — Prenumerata roczna zł. 12.—

**KTO
POPIERA PRZEMYSŁ ZAGRANICZNY
ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM
POLSKIM!**

Poeta amerykański i lotnik polski w jednej osobie

Elliot Chess przybył do Polski

Gdynia, 20 grudnia.

Na statku „Pułaski” przybył dzisiaj do Gdyni literat i poeta amerykański, Elliot Chess. W obejściu jego niema nie typowo amerykańskiego: jest powściągliwy w ruchach, nie nadużywa głosu i jest przesadnie skromny.

Przedstawiciel elity amerykańskiej opowiada, że przyjechał do Polski na cztery miesiące celem zebrania materiałów i impresyj do napisania książki pod tytułem „These Tears”. Z Gdyni przez Gdańsk uda się do Warszawy, potem do Lwowa i Krakowa, a nawet może do Poznania.

W pewnej chwili Elliot Chess oświadcza, że Polskę zna bardzo dobrze. Na niedowierzające potwierdzenie odpowiada: — Byłem w Polsce dwa lata, od 1919 do 1921 jako członek amerykańskiej „Eskadry Kościuszkowskiej”. Walczyłem jako lotnik razem z Polakami przeciw Ukraińcom i bolszewikom. Dowódcą naszym był Cedric Fontleroy. Było nas razem jedenastu Amerykanów i dwóch Polaków.

Po pauzie dodaje z opuszczonymi w dół oczyma: — Mam „Virtuti Militari” i „Krzyż Walecznych”. Ostatnie odznaczenie mówi po polsku zupełnie wyraźnie i dobrym akcentem.

— Przepraszam pana, panie Chess, wiele lat pan liczy?

— Teraz mam 31. Byłem w Polsce młodym, rozentuzjanzmowanym chłopcem. Poeta spogląda w dół i niktby nie przypuścił, że ten mężczyzna, o delikatnych rysach twarzy i pielęgnowanych rękach brał dobrowolnie udział w krwawych bojach o wolność Polski.

Nie ulega wątpliwości, że Polska gościć go będzie jak najserdeczniej.

FOB.

Poeta amerykański Elliot Chess przed choinką w salonie statku „Pułaski”, po przybyciu do Gdyni. Fot. „Ilustracja Polska”.

Śp. Wojciech Dąbrowski

W Warszawie zmarł w tych dniach wybitny publicysta i literat śp. Wojciech Dąbrowski. 40 lat pracował w służbie idei, zyskując sobie wielką popularność dzięki świetnemu stylowi, ogromnej erudycji i oryginalności formy. Ostatnio napisał dwie powieści: „Pukanie w ścianę” i „Panią z Powiśla”.

Ś. p. Wojciech Dąbrowski urodził się na Podolu w r. 1869 jako syn powstańca z r. 1863. Szkoły średnie i wyższe kończył we Lwowie. Już w czasie studjów uniwersyteckich oddawał się pracy dziennikarskiej. Kolejno pracował w „Przeglądzie”, „Kurjerze Lwowskim”, „Słowie Polskim” i „Gazecie Wieczornej”. Podczas wojny należał do składu redakcji „Dziennika Kijowskiego”. Następnie, powróciwszy do kraju, wszedł do „Warszawianki” i wreszcie do „Rzeczpospolitej”. Przed śmiercią należał jeszcze do zarządu Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich.

Cześć jego pamięci!

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Tragedja porzuconego dziecka

Wczoraj wieczorem pod pomnikiem Chrystusa Króla znaleziono walizkę, która ułożona była na schodach w ten sposób, aby zwracała uwagę. Znalazca walizki zdziwił się niezmiernie, gdy ujrzał w niej trochę bielizny, wśród której znajdowało się kilkadziesiąt piędziesięciocentowy, Policja odadła dziecko pod opiekę pogotowia ratunkowego.

Tu dopiero zaczęła się tragedia małego bezdomnego. Pogotowie przewiozło niemowlę do przytulku na św.

Wojciechu. Tu jednak nie można było go umieścić z powodu przepełnienia. W szpitalu miejskim taki sam los spotkał porzuconą sierotkę. Również z powodu przepełnienia nie przyjęto dziecka do przytulku miejskiego dla niemowląt na Piekarach. Po dłuższej bezowocnej jeździe pogotowie wróciło do przytulku na św. Wojciechu, gdzie ostatecznie bezdomne niemowlę znalazło przyjęcie.

Tak tedy już na progu swego życia bezimienne dziecko przeżyło tragedję: anonimowa matka nie mogła mu dać opieki i ciepła macierzyńskiego; zajęli się nim obcy ludzie, oddając dziecko wszystko zalegającej policji, która znowu przekazała je opiece pogotowia ratunkowego. I tu zaczął się blisko dwugodzinny objazd... dach nad głową dla dwumiesięcznego dziecka. Po 2 godzinach miejsce się znalazło... (kl.)

W dniu wczorajszym odbył się termin publikacyjny w powyższej sprawie. Wyrok sądu grodzkiego została p. Kossowska uznana winną występku z par. 186 (zniewaga) i zasądzoną na karę grzywny w wysokości 600 zł. Na podstawie amnestji karę tę całkowicie oskarżonej darowano. W motywach wyroku sąd podkreślił, że oskarżona nie zdolała przeprowadzić do wodu prawdy na podane w piśmie zarzuty. Odnośnie sprawy pobrania przez adv. Frankowskiego, jako nadzorca sądowego masy spadkowej po śp. prob. Malińskim, łapówki w kwocie 15 tys. zł sąd dał wiary zeznaniom świadka dowodowego, nabycy nieruchomości po śp. ks. Malińskim, p. Popiela.

Młodzież kupiecka w hołdzie Wyspiańskiemu

W auli Miejskiej Szkoły Handlowej odbył się w sobotę obchód ku czci Stanisława Wyspiańskiego. Na obchód złożyły się dwie części: wieczornica i „Warszawianka”. Cały program wykonany został siłami pracowników kupieckich, względnie młodzieży, przygotowującej się do zawodu kupieckiego. Współdziałali tu zgodnie uczniowie Miejskiej Szkoły Handlowej, Dokończająca Szkoła Kupiecka i Koła Absolwentów M. S. H. Usiłowania młodzieży poparli też gorliwie profesorowie M. S. H. z p. dyr. Li-gockim na czele.

Wieczornicę rozpoczął szopenowski polonez A-dur w wykonaniu orkiestry Koła Absolwentów M. S. H., partję fortepianową odegrała p. Janina Walkowska. Przemówienie o twórczości Wyspiańskiego wygłosił p. prof. Pięta. Na dalszą część wieczornicy złożyły się kompozycje Chopina, Paderewskiego, Nowowiejskiego i Kwaśnika, w wykonaniu pp.: Hanni Stieler, (fortepian), Muński, (skrzypce) i chóru koła absolwentów M. S. H. W części drugiej obchodu odegrano „Warszawiankę”. Amatorski zespół kształcącej się młodzieży kupieckiej włożył w wykonanie jej wiele rzetelnego wysiłku i ofiarnej pracy. Na szczególniejszą wzmiankę zasłużył p. Piotr Wobilęw jako Skrzynecki i pełen silnej impresji stary wiarus p. Dacterski, oraz pp.: Godlewska i Orlewiczówna. Wypełniająca salę publiczność, w przeważnej części młodzież, spędziła pożyteczny i miły wieczór, poznając przytem perły twórczości narodowego wieszczka. Powtórzenie „Warszawianki” w wczorajszej niedzielę, cieszyło się również zasłużonym powodzeniem. (kl.)

KALENDARZYK

Sroda, 21 grudnia 1932.

Słońce: wschód 8,00 — zachód 15,41 — długość dnia 7 godzin 41 min.

Księżyc: wschód 0,05 — zachód 11,49 — po ostatniej kwadrze.

Stan pogody według sprostżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sroda, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana minus 3 st. Cels. Pogodnie Wiatr południowo-zachodni. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 764 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 3 st. Cels., najniższa minus 4 st. Cels.

Kal. rzk.: Tomasz Ap. — jutro Zenon M. Kal. słow.: Tomisław Bl. — jutro Drogomir.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Z Pozn. Okręgu „Caritas”. W ostatniej chwili przypomina się o walnym zebraniu Pozn. Okręgu „Caritas”, które odbędzie się dziś o godzinie 20 w górnej sali św. Marcińskiej.

— Zebranie miesięczne Koła Senjorów w Poznaniu odbędzie się w dzisiejszą środę punktualnie o godz. 20 w lokalu klubowym przy Al. Marcinkowskiego 26. Na porządku obrad m. in. sprawa nowego statutu w związku z nową ustawą o stowarzyszeniach. Ze względu na decydującą wartość nowych ustaw dla Koła proszą się o jak najliczniejszy udział członków w zebraniu.

— Tow. Chóru Kościelnego p. w. św. Cecylii obchodzi 26 bm uroczystość 5-lecia istnienia. Uroczystość rozpocznie się o godzinie 8 mszą św. w kościele św. Trójcy. O godz. 13 w sali p. Tritta, ul. Dębiecka 40, uroczyste zebranie, następnie, o godz. 17, przedstawienie teatralne.

WYSTAWY

— Wystawa malarska. Jeszcze tylko niedługi czas otwarta będzie w sali Mąkowskiego, Plac Wolności 14a, wystawa zbiorowa Szulcowskiej oraz kilku innych malarzy młodego pokolenia. — Wszystkich zainteresuje z pewnością przegląd tych prac utalentowanych artystów, szukających nowych dróg w plastyce. Zwidzać można codziennie od godz. 10 do 15, w niedziele i święta od 11 do 14.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— Z „Bratniej Pomocy” Tow. Stud. Uniw. Pozn. Dla uniknięcia ew. kolizyj podajemy do wiadomości, iż XIII doroczny bal „Bratniej Pomocy” Towarzystwa Studentów Uniwersytetu Poznańskiego odbędzie się w tradycyjnym terminie, dnia 1 lutego w Auli Uniwersytetu Poznańskiego.

— Polska pielgrzymka do Ziemi św. Z końcem lutego wyruszy z Polski narodowa pielgrzymka do Palestyny i Egiptu. — Protektorat i duchowne kierownictwo objął J. E. ks. biskup Kubina. Cel pielgrzymki jest zarówno religijny, jak naukowy i turystyczny. Poza zwiedzeniem miejsc związanych z życiem Chrystusa Pana, jak Jerozolima, Betleem, Betanija, Jerycho, Nazaret, jezioro Galilejskie, Tyberjadą, do programu pielgrzymki włączono zwiedzenie morza Martwego, brzegów Jordanu, piramid i sfinksów w Gizie, Beyrutu, Konstantynopola, Kairu, Sakkary, Aleksandrii, kanału Sueskiego, Aten i Bukaresztu. Wycieczka potrwa blisko 5 tygodni, od 24 lutego do 28 marca. Koszty przejazdu wynoszą w III kl. 1750 zł, w II kl. 2250 zł, w I kl. 2450 zł. Zgłoszenia do 10 stycznia należy skierować do Tow. Pielgrzym w Poznaniu, św. Józefa 5. Przy zgłoszeniu należy wpłacić pierwszą ratę w wysokości 300 zł. Na odpowiedź należy załączyć znaczek pocztowy.

— Z Tow. Młodych Przemysłowców. Uroczyste rozdanie gwiazdki dzieciom po zmarłych członkach odbędzie się w czwartek 22 bm o godzinie 19 w sali „Domu Rzemieślniczego”. Okolicznościowe przemówienie wygłosi ks. radca Putz. — O liczący udział członków z rodzinami w powyższej uroczystości prosí Zarząd.

— Kurs normowania paszy dla drobiu. W dniu 5 stycznia odbędzie się w sali Wielkopolskiej Izby Rolniczej. Poznań, ul. Mickiewicza 33, od godz. 10 do 13 bezpłatny kurs normowania paszy dla drobiu. Uczestnicy kursu przeprowadzą na miejscu obliczenia, należy przynieść papier i ołówek, oraz (kto posiada) Rocznik Hodowcy Drobiu, w którym są zawarte tabele zawartości składników w paszach. Tabele te są potrzebne do przeprowadzania obliczeń.

— Święta Bożego Narodzenia w Zakopanem. Wycieczki świąteczne do Zakopanego organizuje Polski Touring-Klub. Wyjazd nastąpi w dwóch grupach: wyjazd z Poznania 23 bm o godz. 1 min. 5 w nocy, z powrotem 30 bm i wyjazd z Poznania 26 bm o godz. 1 min. 5 w nocy, z powrotem 6 stycznia. Cena pobytu w Zakopanem w pierwszej grupie wynosi 70 zł, w drugiej 111 zł. Poza tem członkowie wycieczki korzystać mogą z 50 procent zniżki na wszystkie imprezy, odbywające się w tym czasie w Zakopanem. Zgłoszenia należy przysłać do Polskiego Touring-Klubu, Poznań, Fredry 12, telef. 54-30 lub do Wagons Lits Cook, Poznań, ulica Gwarna 12, telef. 58-86.

PODZIĘKOWANIA

— Z L. szkoły powszechnej im. Władysława Jagiełły. W ubiegłą niedzielę zarząd Komitetu Rodzicielskiego urządził w auli szkoły gwiazdkę dla najbardziej szczytujących dzieci szkolnych. Słowo wstępne wygłosił przez Komitetu p. Bürger, potem były śpiewy chórowe, deklamacje i żywe obrazy, wykonane przez dzieci szkolne. Dzięki ofiarności społeczeństwa miast 30 obdarowano 109 dziećmi odzieżą, bielizną, obuwiami, wędlinami, słodyczkami itd. Uroczystość poprzedził podwieczorek. — Wszystkim ofiarodawcom, a

Dla oczyszczenia krwi pójcie rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej „Franciszka Józefa”. Ządać w aptekach i drogeriach. — ng 7046

zwłaszcza wymienionym nam przez Zarząd Komitetu firmom: Potocki — ulica Półwiejska, Kaźmierski — Stary Rynek, Kaczmarek — ul. Nowa, Bręczewski, Jan-kowiak — ulica Wroniecka, „La Bon-bonniere” — Plac Wolności, Piński — ul. Strzałowa, oraz i tym wszystkim, którzy zbierali datki na rzecz biednych dzieci, należy się wdzięczność i uznanie.

KRONIKA MIEJSCOWA

— Z targu. Dnia 21 bm. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3,20—3,40 zł; 1 kg masła mleczarskiego 3,60—4,00 zł; 1 kg. twarogu 0,70—1,00 zł; za litr śmietany 1,40—1,80 zł; mleka pełnego 20—22 gr; mendel jaj wapnowanych 1,60—1,80 zł; świeżych 2,20—2,40 zł.

Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,70—1,80 zł; słoniny wędzonej 2,00—2,20 zł; wieprzowiny 1,40—1,80 zł; wołowiny 1,20 do 1,80 zł; cielęciny 1,40—1,80 zł; skopowiny 1,40—1,80 zł; koziny 1,00—1,20 zł; smalcu 2,40—2,60 zł.

Za drób i dziczyznę: kurs 1,80 do 3,00 zł; para kurcząt 2,40—3,60 zł; kaczka 2,00—4,00 zł; gęś 4,00—6,50 zł; para gołębi 1—1,10 zł, indyk 4—6,50 zł; zając 4 do 5,50 zł; perlica 2,60—3,00 zł; bażant 3,00—3,50 zł; królik 1,20 zł.

Za ryby: 1 kg. szczupaka 2,40—2,80 zł; okonia 1,40—2,00 zł; lina 2,40—2,60 zł; karasja 1,80—2,00 zł; sandacza 4,20—4,40 zł; suma 2,60—3,20 zł; mietusa 2,40—3,40 zł; leszcza 1,00 zł; 1 kg białych ryb 0,60 do 1,20 zł; 1 kg karpia 2,10—2,40 zł. Za ryby śniecie płacono 60—70 gr mniej. Za 1 kg świeżych śledzi 0,80—0,90 zł.

Za jarzyny płacono: 1 kg ziemniaków 6—8 groszy; 1 kg marchwi 20 groszy; kalarepy 30 gr; 1 kg szpinaku 40 gr; szawliu 10—20 gr; kapusty 20—40 gr; seleru 30 gr; 1 peczęk pietruszki 10 gr; 1 kg rzmuzu 20—30 gr; 1 kg cebuli 20 gr; za kalafior 10—60 gr; główkę sałaty 10—15 gr; 1 kg bobu 40—60 gr; 1 kg brukselki 40 do 50 groszy.

Za owoce: 1 kg owoców suszonych 0,80—2,00 zł; za 1 kg jabłek 0,40—1,60 zł; gruszek 0,60—1,20 zł; winogron 2,80 do 3,20 zł; 1 kg orzechów włoskich 2,60 do 2,80 zł; laskowców 2,80 zł.

Za grzyby: 1 kg grzybów suszonych 5,00—8,60 zł.

Ruch przedświąteczny bardzo żywy. Duże dowozy, szczególnie drobiu. Ceny nieco zwyżkowały. (hu)

KRONIKA POLICYJNA

— Aresztowania włamywaczy. W areście policyjnym osadzono Leona Schmidta (ul. Żorawia 15-17), który dopuścił się kradzieży z włamaniem u p. Jana Nowickiego (ul. Dąbrowskiego 50). — Również za kradzież z włamaniem ujęto Piotra Wiśniewskiego (ul. Gołęcińska 2). Wiśniewski dopuścił się kradzieży z włamaniem w kilku wypadkach, między innymi u p. Stanisławy Wawrzyniak (Nad Wierzbakiem 20), p. Bronisława Śmieszowskiego i p. Stanisławy Grzelki przy ulicy Nad Wierzbakiem 20. (kl.)

— Na gorącym uczynku. Na gorącym uczynku usiłowane kradzieży z włamaniem ujęto i osadzono w areście 26-letniego ksiązkowego Mariana Skalskiego (ul. Szanieckiej 2). Przytrzyma-no go w chwili, gdy diamentem szklarskim przecinał szybę okna wystawowego przy ul. Wrocławskiej 7, usiłując zabrać płaszcz. (kl.)

— Za hazard w „trzy blaszki” ujęto Adama Goralskiego (Grobla 24) i Edwarda Chelmińskiego (ul. Półwiejska 32). (kl.)

— Aresztowanie niepożądane go srodka. We wtorek aresztowała policja poznańska pochodzącego z Oświęcimia 18-letniego Romana Pietonia, bez stałego mieszkania, który pod przybranym nazwiskiem Piasecki dopuszczał się oszustw, ofiarując się przy pośrednictwie kupna tanich biletów do teatru i tanich futer z Wiednia i Katowic. Uzyskiwane zaliczki używał Pięton dla siebie. Odstawiono go do dyspozycji sądu. (kl.)

— Czyj płaszcz? W komisariacie 7. policji znajduje się szary płaszcz męski, pochodzący z kradzieży. Nieznany władciciel może się zgłosić w komisariacie (kl.)

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— BUREK (z parafii). W miejsce ks. wikariusza Gawrona, który został przydzielony do nowoutworzonej parafii św. Michała w Poznaniu, przybył do naszej parafii jako pierwszy wikariusz ks. Edward Frąckowiak z Chodzieży.

— (Nowe Stow.) Z inicjatywy Stow. Młodych Polek w Buku odbyło się 18 bm. zebranie konstytucyjne w Wilkowie. Referat programowy wygłosił ks. patron Frąckowiak. Do zarządu wyszły druchny Grzegorzycówna Helena iako prezeską, Stelmachówna — sekretarką, Rostówna — skarbniczką, Andrzejakówna — naczelniczką. Patronat przyjeły pp. Krzywaniakowa, Marcińskiowa i Piotrowska. — (Kradzieża rowerów.) W ostatniej

Śmierć pod lodem

Na Główniej utonął w stawie w pobliżu cegielni 13-letni Józef Adamski (ul. Marjacka 13). Niedorozwinięty umysłowo chłopiec wszedł wczoraj po południu na lód i utonął, załamując się.

Na miejsce wypadku przywołano natychmiast do ratunku odwach III miejskiej straży pożarnej na Główniej. Chłopca wyłowила straż pożarna, jednak wszelkie zabiegi lekarskie pogotowia ratunkowego były już bezowocne.

Zwłoki nieszczęśliwego chłopca przewieziono do Zakładu Medycyny Sądowej. (k)

Wyrok

w procesie o zniewagę

Jak już donosiliśmy, odbywał się w sobotę w sądzie grodzkim proces cywilny-karny p. adw. Frankowskiego przeciwko p. Kossowskiej o zniewagę. P. Kossowska w piśmie do Izby Adwokackiej zarzuciła p. adw. Frankowskiemu popelnienie czynów niezgodnych z etyką i godnością stanu adwokackiego.

Nie kokaina, lecz „Omnadina”

Doniesienia nasze o aresztowaniach w Lesznie i Rawiczu w związku z przemytnictwem potwierdzają się w całej pełni. PAT., donosząc o nich, zaprzecza jedynie, jakoby chodziło o przemytnictwo kokainy i morfiny i jakoby straty skarbu dochodziły do setek tysięcy. PAT. pisze w tej sprawie: Straż Graniczna w Warszawie wykryła w dniu 14 listopada 1932 r. przemyt z Niemiec 27 pudełek, zawierających 2.700 ampulek preparatu „Omnadina”, służącego do zastrzyków przeciwgrypowych, wartości około 5000 zł.

W związku z tą sprawą Straż Graniczna przytrzymała mieszkańców

Warszawy: Lejbę Friedego i Józefa Jedwabia, mieszkańca Poznania Leonarda Jaroszkę, mieszkańca Rawicza Kazimierza Roszkiewicza oraz b. inspektora Straży Granicznej, Jana Siedleckiego. Wszyscy wymienieni zostali przez Komendę Straży Gran. w Warszawie osadzeni w więzieniu z polecenia władz sądowych.

Dochodzenie, które ustalił stopień winy poszczególnych aresztowanych, prowadzi obecnie z ramienia władz prokuratorskich Egzekutywa Oddziału II. Komendy Straży Granicznej w Warszawie.

sekretarzem p. M. Szwarcą. Wybór prezesa pozostawiono do następnego zebrania.

dniach skradziono z chlewu Marcina Roszka rower męski a z podwórza gospodarza Targosza w Wielkiejwsi pozostawione przez znajomych dwa rowery. — Sprawca tych kradzieży okazał się 23-letni Franciszek Szulc, pochodzący z okolicznego Sędzinka a zamieszkały w Poznaniu, ul. Szamarzewskiego 45. Policja jeden rower mu odebrała, dalsze zaś prawdopodobnie sprzedała.

(Z rady miejskiej.) Na ostatnim zebraniu uchwalono pobrać podatek komunalny od gruntów w wysokości 80 proc. dodatek do państw podatku przemysłowego od obrotu, świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych w wysokości 20 proc., dodatek komunalny do pod. od nieruchomości 30 proc. Taryfę jarmarcznią w pewnych wypadkach obniżono. Poprzednio uchwalony dodatek komunalny do patentów na wyrób i sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości 50 proc. nie został zatwierdzony; urząd wojewódzki polecił uchwalić z powodu obdukcji miasta dodatek do 200 proc. Sprawę tą rada miejska zajmie się jeszcze.

(JANOWIEC. (Samobójstwo.) Zatrudniona u Żyda Mosesa przy ul. Dworkowej w charakterze służącej 19-letnia Fr. Zawadzka, pochodząca z Dąbrowy, popełniła samobójstwo przez otrucie się. Przyczyną samobójstwa były żmierznięcia na tle miłosnym.

(Falszywe 100-złotówki.) W miasteczku naszym pojawiły się w obiegu falszywe 100-złotówki, które jak stwierdzono, dostały się do nas z pobliskiego Łopienna, gdzie skonfiskowano 4 sztuki. Sprawa jest w rękach policji.

(JAROCIN. (Z rady miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej przyjęto sprawozdanie kasowo-rachunkowe administracji miasta. W sprawie pobierania dodatków komunalnych do państwowego podatku dochodowego wywiązała się dość burzliwa dyskusja, w wyniku której uchwalono obniżyć dodatek z 4 i pół na 3 proc. W sprawie obniżenia kosztów administracji oraz przedsiębiorstw komunalnych poparto wniosek magistratu, obniżający te koszty o 25 proc. W sprawie opłaty gminnej za postępowanie przed urzędem rozjemczym uchwalono pobrać 50 proc. kosztów sądowych oraz 1 zł dla protokolanta. Do sejmiku powiatowego wybrano z listy Stronnictwa Narodowego pp. Stefana Zapłatę (przemysłowca), Jana Modelskiego (b. starostę powiatu jarocińskiego) i Jachowskiego (kupca). Z listy sanacyjnej, popieranej przez radnych kolejowców, również wybrano trzech zastępców. (ek.)

(KOBYLIN. (Nowe S. M. P. żeńskie.) W niedzielę odbyło się na sali p. Gryczyńskiej zebranie organizacyjne celem założenia Stowarzyszenia Młodych Polek. Zebranie zwołał i zagałi oraz przedstawił zebranych cele i zadania Stow. Młodych Polek ks. dziekan Zalewski. Do spisania protokołu powołano p. Sobańską M. Do nowozałożonego towarzystwa wpisało się około 40 panien. — Walne zebranie odbędzie się w drugie święto Bożego Narodzenia.

(Przedstawienie.) W niedzielę, dnia 18 bm. staraniem kierownika miejscowej szkoły powszechnej, p. Molepdy i nauczycielstwa urządzono przedstawienie amatorskie. Dzieci szkolne odegrały Rydla „Betleem polskie”. Mali amatorzy wywiązały się ze swych ról ku zadowoleniu publiczności.

(KRUSZWICA. (Z Ligi Morskiej.) Na ostatnim zebraniu uchwalono urządzić uroczyste zebranie z okazji 50-lecia wyprawy morskiej Rogozińskiego do Kammerunu.

(Z Koła Rodzicielskiego.) Odbyło się przedstawienie teatralne wykonane przez działkę szkolną. Czysty zysk przeznaczono na gwiazdkę dla biedniejszych dzieci. Na program przedstawienia złożyły się 2 bajki „Żelazny Wilk” i „Dziwy”. — (Krawa bójka.) W Bródzkach posprzeczali się dwaj rowerzyści. Jeden z nich, Józef Śmiałowski, będąc podchmielony, postrzelił niejakiego Kazimierza Zielńskiego. Policja spisała protokół. Poranionego umieszczono w szpitalu.

(Kradzież.) Zuchwałej kradzieży z włamaniem dokonano w zagrodzie p. Habera. Złodziej włamał się do drzwi, wszedł na strych i skradł rozmaite przedmioty, w tym kilka złotych monet.

(Z Ochotn. Straży Pożarnej.) Na walnym zebraniu wybrano naczelnikiem p. Walczykewicz, zastępcą p. Stannego,

— * KEPNO. (Gwiazdka dla biednych dzieci.) W auli gimnazjalnej odbyła się gwiazdka dla biednych dzieci, urządzona staraniem gimnazjum. Uroczystość, urozmaiconą śpiewami chórowymi młodzieży gimnazjalnej, zagałi p. dyr. Moese. Ogółem obdarowano 125 dzieci. Rozdano znaczną ilość ubrań, trzewików, bielizny itd. ogólnej wartości 500 zł.

(Wybory do rady kościelnej.) W parafji Rogaszyce odbyły się wybory do rady i reprezentacji kościelnej. Do rady wybrano pp. Antoniego Papiernika i Jana Wieczorka z Rogaszyce oraz Ignacego Hosiola z Królewskiego. Poza tem wybrano 9 osób do reprezentacji kościelnej.

(Komitet do spraw bezrobocia.) W Kochłowach odbyło się konstytucyjne zebranie komitetu do spraw bezrobocia. Komitet tworzą pp. Józef Cieślak — przewodniczący, Jan Biegański — sekretarz, sołtys Jan Bochyński — skarbnik, Jan Jokieli i Idzi Waloszczyk — komisja rewizyjna. (ek)

(MIGILNO. (Zuchwała kradzież.) W dość niezwykły sposób dokonano kradzieży w mieszkaniu p. T. Bauzy. Złodzieje wdrapali się na drugie piętro i przez okno weszli do mieszkania. Zabrały drobniejszą gotówkę, odzież oraz dwie pary rękawiczek zamuszowych.

(Wypadek tyfusu.) W Sędowie w rodzinie Nowaków, gdzie w jednym domu mieszka 16 rodzin, pojawił się tyfus brzuszny. Z rodziny Nowaków, ojca, córkę i syna przekazał lekarz powiatowy do szpitala, na rescie mieszkańców dokonano szczepienia, celem zapobieżenia choroby.

(Echa upadłości.) W związku z bankrutem firmy zbożowej Hanasza, aresztowano siostrę Hanaszowej, Helenę Roth i pomocnika zbożowego Waclawa Konteckę. Aresztowanych osadzono w areszcie śledczym sądu grodzkiego.

(Ze sądu.) Kupiec domokrajny Walenty Skweres ze Skubarzewa skazany został za sprzedawanie sacharyny na 200 zł grzywny, 2 tygodnie aresztu oraz konfiskatę towaru.

(Rozwścieczona krowa na jarmarku.) Wielką sensacją na ostatnim jarmarku była krowa, która w napadzie szału zerwała się z targowiska i przebiegła ulicami miasta aż do rynku krakowskiego. Na szczęście obyło się bez poważnych wypadków. Poturbowani zostali tylko ogrodnik z Żabna, rowerzysta i pewien chłopczyk. Przy pomocy policji udało się krowę przepędzić poza rynek, a przy młynie p. Giełka została krowa przez policję zastrzelona, 9 strzałami.

(MOSINA. (Wieczornica oświatowa.) Dla uczczenia 25-lecia zgonu Stanisława Wyspiańskiego, urządził miejscowy komitet T. C. L. uroczystą wieczornicę w sali p. Hoffmanna. W programie był śpiew chóru dzieci szkoły miejscowej, odczyt o Stanisławie Wyspiańskim p. Brzezińskiej, deklamacje, gra na skrzypcach z akompaniamentem fortepianu i wyświetlanie serji przezroczny

(Obchód 27 Grudnia.) Tow. Powst. i Wojaków organizuje uroczysty obchód 27 Grudnia. Odbędzie się capstrzyk wszystkich miejscowych towarzystw, a w dzień uroczystości nabożeństwo w kościele parafjalnym, pochód na cmentarz na groby powstańców, defilada oraz akademja.

(OSTRÓW. (Z Czyteln. dla Kobiet.) Onegdaj tutejsza Czytelnia dla Kobiet uczciła pięćdziesięciolecie twórczości Marii Rodziewiczówny. Na uroczystym posiedzeniu referat wygłosił p. Leon Sokółowski, który nakreślił sylwetkę Jubilatki, kładąc nacisk na wielkie jej zasługi dla podtrzymania w społeczeństwie w latach niewoli ducha polskości i na jej pracę wzbogacającą przez 50 lat cennymi dziełami literatury polską.

(Z Kasy Chorych.) Przed dwoma laty ówczesny komisarz kasy dr. Skokowski nieoczekiwanie zwolnił z urzędowania długoletniego dyrektora i dawniejszego komisarza i organizatora kasy p. Michała Sławka. By stworzyć prawny pretekst do zwolnienia, oskarzył p. Sławka przed prokuratorem o różne przestępstwa. Wytoczony proces zakończył się dopiero teraz prawomocnie i to zupełną rehabilitacją p. Sławka i uwolnieniem go od winy i kary.

(Dożywianie dzieci.) Miejskowa rada szkolna uchwalila podtrzymać akcję

dożywiania najbardziej potrzebujących dzieci w szkołach przez całe wakacje gwiazdkowa. Również otwartą będzie we wszystkich szkołach w czasie wakacji świetlica

(Basen pływacki.) Utworzony jest tu komitet celem pobudowania basenu pływackiego. Prace rozpoczną się w wiosną.

(Jeszcze jedno towarzystwo.) Założono tu Związek Pracowników Bankowych. Prezesem wybrano p. Leona Fraszcza.

(Włamania.) Ubiegłej nocy włamano się tu do biur adw. Podejmy i Wiukowskiego oraz not. Malińskiego przy ul. Kościelnej. Porozbijano wszystkie szuflady w biurkach, Gotówki i wartościowych przedmiotów złodzieje nie zabrali, gdyż ich nie znaleźli. (n)

(OSTRZESZÓW. (Polowania.) Pisaliśmy niedawno o rozpowszechnieniu w naszej okolicy klusownictwa, a obecnie objawiają się już skutki klusownictwa, bowiem odbywane polowania wskazują w rozkładach zmniejszone ilości. — Ostatnio dowiodło tego polowanie w Ligocie u znanego myśliwego i delegata powiatowego Wlkp. Związku Myśliwych dr. Krzyska, który w zakresie utrzymania zwierzostranu i prawidłowego myślistwa czyni bardzo wiele. Również i w lasach państwowych i innych prywatnych terenach łowieckich odbywają się polowania i wszędzie znaczą skutki obniżenia zwierzostranu, spowodowane bądź wyłapaniem zwierzyny w sidła, bądź za pomocą wystrzelania przez klusowników.

(Kradzieże.) Po raz trzeci zakradli się złodzieje do biur handlu zboża p. Stasińskiego w Ostrzeszowie, gdzie po wytłamaniu szaf i szuflad zabrali browning i piasecz, oraz rozbili maszynę do pisania i zegar ścienny. — Tej samej nocy zakradli się prawdopodobnie ci sami sprawcy do biura Gazowni Miejskiej, gdzie skradli m. in. kasetkę z zawartością około 100 zł. — Stosunki bezpieczeństwa pogarszają się tutaj z dnia na dzień; złodzieje grasują coraz zuchwałej w naszym mieście.

(Odczyt sienkiewiczowski.) Komitet T. C. L. na miasto Ostrzeszów zorganizował odczyt o działalności publicystycznej i literackiej Henryka Sienkiewicza. Odczyt wygłosił p. Świętoch, w którym poruszył wpływ Sienkiewicza na urabianie charakteru. Następnie wyświetlono około 60 obrazów świetlnych, ilustrujących sceny z dzieł Sienkiewicza. Młodzież zakładów naukowych, prócz gimnazjum ks. Salezjanów, wzięła gremjalny udział w

wykładzie. Publiczność ostrzeszowska nie dopisała. (op.)

(SZUBIN. (Z ochronki.) W drugie święto Bożego Narodzenia urządzi tu. Ochronka św. Józefa występ gwiazdkowy dzieci z ochronki. W programie deklamacje, śpiewy, tańce i teatr amatorski.

Z Pomorza

(TCZEW. (Śmiertelne zezadzenie.) W sobotę znaleziono w mieszkaniu na Czyżykowie kolejarza Stanisława Boguszeckiego wraz z żoną, bez życia. Na miejsce wypadku zawołano natychmiast komisję sądową - lekarską, która stwierdziła, że śmierć nastąpiła w nocy na piętek wskutek zezadzenia gazem świetlnym. Nie ulega wątpliwości że przyczyną tragicznej śmierci była nieostrożność zmarłych.

(Prymicje.) W niedzielę odprawili neopresbyter Alfons Sylka z Tczewa w kościele św. Józefa na Nowemmieście prymicje.

Z Kaliskiego

(KOŁO. (Zabawa sylwestrowa.) Tegoroczną zabawę sylwestrową w Kole urządziła miejscowa Ochotn. Straż Pożarna. Dla jej zorganizowania powołano specjalny komitet. Skład komitetu organizującego zabawę, oraz cel, na jakiej dochód z tejże zostaje przeznaczony, dają gwarancję, że zabawa pod każdym względem się uda.

(Choinka i opłatek dla biednych dzieci.) W dniu 22 bm. zarząd Ochotnki przy ul. Nowowiejskiej przy poparciu materialnym członków Tow. Dobroczynności, organizuje choinkę i opłatek dla biednych dzieci, które, choć w domu u rodziców bieda, dzięki dobremu sercu jednostek, nie będą pozbawione radości chwili żarzącej światłem choinki, oraz skromnych podarków.

(Gdzie organa bezpieczeństwa publicznego?) Od kilkunastu dni po ulicach m. Koła biega umysłowo chory, który napastuje przechodniów, wyprawia awantury, tłucze szyby, bije ludzi i urządził istne napady na mieszkania, żądając pieniędzy, a pomimo kilkakrotnych interwencji w policji nie ma kto się nim zaopiekować i zapobiec faktycznemu niebezpieczeństwu, jakie grozi mieszkańcom Koła i okolicy.

To i owo z Torunia

Smutny okres przedgwiazdkowy — Ruch „likwidacyjny” — Żydzi luzują upadające placówki chrześcijańskie — Przed 700-leciem Torunia — Ruch w świecie artystycznym — Echa wizyty „incognito”

Toruń, w grudniu.

Minęła oto właśnie „złota” niedziela przedgwiazdkowa, która jednak była „złotą” tylko z imienia. W tym roku przeżywany ciężki kryzys zarysował się szczególnie ostro. Jeżeli nawet panuje w składach pewne ożywienie, to przedmiotem popytu są przeważnie rzeczy drobne, niezbędne, wiktualja, bez których najskromniejsza gwiazdka jest nie do pomyślenia. Stąd zupełny zanik obrotów w handlu.

Duże ożywienie panuje jedynie w paru składach, gdzie odbywa się wyprzedaż likwidacyjna, oczywiście po cenach odpowiednio niskich. Jest to świadectwem, jak wielkie są niezaspokojone potrzeby ludności. M. in. likwiduje się obecnie wielka znana i zasłużona firma polska, hurtownia białawców „Czesław Buza”. Założył ją p. Buza zaraz po przejściu Pomorza przez Polskę. Przetwała ona 12 lat po to, by upaść pod ciosami kryzysu wówczas, kiedy to wszystko „byczo jest”.

Nie jest ta firma niestety pierwszą ani ostatnią; na miejscu upadłych firm polskich, wyrastają, jak grzyby po deszczu, firmy żydowskie, których liczbą w Toruniu przewyższa obecnie liczbę firm żydowskich z czasów niemieckich i rośnie z każdym dniem. Oto smutny znak czasu.

Już tylko kilka dni dzieli nas od początku roku 1933, który będzie pamiętnym w życiu Torunia; będzie to bowiem rok jubileuszowy — 700-lecia istnienia miasta. Rada miejska uchwalila cały ten rok uznać za „jubileuszowy”, a specjalny komitet z prezydentem miasta p. Boltem na czele, czyni przygotowania do obchodu. Sekcja prasowa tego komitetu od kilku już miesięcy zaznajamia szeroki ogół za pomocą artykułów w dziennikach z ciekawymi dziejami miasta, w przeszłości swojej tak ściśle związanej z dziejami Polski. W roku jubileuszowym ma nastąpić ukończenie i otwarcie nowozbudowanego okazałego mostu przez Wisłę. Dla upamiętnienia jubileuszu pocztą z dnia 1. I. 1933 wydała znaczek pocztowy wartości 60 gr. z widokiem ratusza toruńskiego. Obok dawniej wydanego znaczka z podobizną Kopernika, będzie to już drugi zna-

czek „toruński” w zbiorach filatelistów.

Ostatnio ożywił się znacznie w Toruniu ruch artystyczny, zwłaszcza muzyczny. W grudniu mieliśmy aż 4 koncerty solistów i zespołów, które przyciągnęły liczne zastępy publiczności. Cennym nabytkiem dla Torunia jest prof. Wieczerek, absolwent i laureat Akad. Muzycznej w Pradze czeskiej. Osiadłszy przed kilku miesiącami w Toruniu, zabrał się rażno do pracy i w krótkim przeciągu czasu utworzył doskonałą orkiestrę symfoniczną, która w dniu 4 bm. wystąpiła wspólnie z chórem tow. śpiew. „Dzwon”, którego dyrygentem jest również prof. Wieczerek, zyskując uznanie zarówno publiczności jak i krytyki fachowej. Zaraz następnego dnia salę koncertową po raz drugi szalenie zapelnila publiczność na koncercie chóru parafji kościoła św. Jana, który wystąpił łącznie z orkiestrą symfon. 63 p. p.

Rejestru koncertów grudniowych dopełniają koncerty: pianistów bydgoskich p. Stan. Lewińskiego i p. Edm. Rösslera oraz skrzypczki p. Wojciechowskiej, prof. konserw. toruńskiego.

Miejscowa konfraternia artystów urządziła łącznie z włocławskim kołem plastyków wystawę „gwiazdkową” obrazów, na której wystawiono szereg prac o wysokim poziomie. Dwaj konfratry bracia Brunon i Paweł Gęstwiccy pracują nad wielkim dziełem — obrazem, ilustrującym chwilę wkroczenia wojsk polskich do Torunia w r. 1920. Dzieło to zakrojone jest na wielką miarę, o dużych walorach artystycznych. Kiedy mowa o życiu artystycznym Torunia nie można pominąć i teatru, który mimo trudnych i ciężkich warunków bytu, spełnia chlubnie swoją misję, ściągając widzów nawet z prowincji.

Tyle godnego uwagi na partykularzu toruńskim. Aha, warto jeszcze przypomnieć o niespodziewanej, wizycie „incognito” min. Józefa Piłsudskiego, który tu spędził dwa dni. Wizyta wywołała wielkie gaudium wśród miejscowej „Sanacji”. Kilku przechodniów zostało pobitych na ulicy przez „strzelców”. Oni zawsze jednacy. (wd.)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

„WESELE” W CZERWCU, DZIŚ I ZAWSZE

Ma w sobie wiele poezji, jak teraz z Wyspiańskim, fakt wywołania ducha poety na pośmiertny jubileusz. W ten sposób nawiązuje się współzależność duchowe pokoleń, z radością stwierdzających, że podawana z rąk do rąk „lampada vitae” ma w sobie pierwsiestek wiekisty światła. Krytycy literaccy w takim obrządku pełnią rolę guślarzy i wyjaśniają znaczenie pieśni, która z dzieł „uszyła cało”.

Trzeba przyznać, że plon literacki tego pośmiertnego jubileusza jest wcale bogaty, a jeszcze zbiór nie jest skończony. Bibliografowie utrzymują, że Wyspiański ma już teraz większą literaturę, niż Słowacki. Przyczynia się do tego niewątpliwie ta okoliczność, że Wyspiański bywał w słowach zagadkowy, a umysły, szukające dla siebie w poezji pokarmu, namiętnie dobijają się do wnętrza rzeczy przytkniętych; nieraz lekceważą twórców zbyt jasnych, bo im się wydaje, że głoszą prawdę im znane. Umysłowość polska, pomimo wielkiego oswojenia się z poezją romantyczną, nie ma dostatecznej kultury estetycznej, aby mogła się zadowolić wartościami artystycznymi dzieł sztuki; pragnie mieć jasno wyłożony związek między stanowiskiem artysty i rzeczywistością życia. Stąd w interpretacji literackiej może zbyt wiele znajdziemy protokółu, wykładającego system wiedzy i filozofii poety. A to niezawsze jest celowe, poeta bowiem czerpie impuls (natchnienie) ze wzruszeń, które ścisłej kontroli nie zawsze się poddają.

Warszawę przytoczmy teraz patrzeć na Wyspiańskiego znakomity guślarz teatralny Ludwik Solski. Sposób, w jaki wystawił „Wesele” starczy za najdłuższy wykład, nie ma tajne mu są bowiem intencje artystyczne poety, uszanował je i artystów wtajemniczył. „Wesele”, jak się teraz widzi na dobie przedstawieniu, nie straciło swej wartości, pomimo, że świat polski się odmienił. Straciłoby, gdyby prawdą było to, że sztuka pomyślana była jako pamflet polityczny, jako satyra na stosunki danego miejsca i czasu. Będzie to jakiś konkretny i materiał, ale widzenie poetkielkie natury polskiej starczy na długie czasy, a sztuka — na wieczność.

Wyjaśniasz Wyspiańskiego zbyt gorliwie pragnęli doszukać się w dziełach poety morału publicystycznego, jakby sobie wyobrażali, że Wyspiański miał w pierwej przed sobą jakąś siatkę programu filozoficznego czy politycznego, a potem, wysowawszy w tę kratkę sceny dramatu, siatkę wytarł dla niepoznania — a zadaniem krytyki jest tę siatkę odtworzyć. Było inaczej. Wyspiański był dostatecznie wrażliwy, przenikliwy, intuicyjny i inteligentny, aby wyczuwać atmosferę otoczenia, swego i rozumieć, czego dana jednostka jest wykładnikiem w życiu zbiorowym. Wystarczyło mu metoda psychologiczna, przeświecająca jednostkę, aby na ekranie jej „widmo” urastało do symbolu. I to jest tajemnica prawdziwej poezji, żeby rzecz przedstawić realistycznie, ale znacząco, to jest pokazać jednocześnie, co ona znaczy jako objaw życia duchowego ogólniejszego. Z tych znaczeń symbolicznych uклада się w umyśle widza wtórny obraz, ale Wyspiański cały kłopot wysnuwania z nich programu czy systemu zostawia widzowi, on sam niebardo o ten drugi obraz się troszczył, zajęty jedną rzeczą: dramatem bytu historycznego.

Wyspiański — w odróżnieniu od romantyków — nie miał pretensji do tego, żeby wodzem być narodu, czy prorokiem; on był nowoczesnym obserwatozem życia psychicznego w sferach podświadomych, z których zwykle ludzie nie zdają sobie sprawy. I dlatego dawał tyle do myślenia i takim dreszczem przejmował, gdy ludziom pokazywał to, co w nich znalazł. Przejrzała się w nim Współczesność. Ale ze stanowiska tej współczesności nie patrzył w przyszłość, jak Mickiewicz czy Krasiński, jeno w przeszłość duszy polskiej — skąd ona się wzięła taka, jaką jest. Był to wizjoner duszy polskiej, psycholog, podczas gdy romantycy byli siewcami idei, wskazujących drogi i czyny.

W badaniu Wyspiańskiego należałoby — moim zdaniem — lepiej uświadomić sobie, że mamy do czynienia bynajmniej nie z epigonem romantyzmu wiejszczącego, lecz z „modernistą” z przełomu stuleci, bliskim Kasprovczowi, nawet Przybyszew-

skiemu, wyrażającym nastroje życia podświadomego jednostek i narodu. Prąd ten nowoczesny trafił w nim na wielkiej miary dramaturga, który z utajonych tradycji i nurtujących w społeczeństwie dążności potrafił tworzyć plastyczne figury, a z nich urządził teatr, wiejszczący o losach narodu.

Tradycje narodowe, które były żywiołem wyobraźni Wyspiańskiego, spoczywają w głębi duszy każdego człowieka normalnego, to znaczy czysto rasy; one się stają własnością krwi i tętnią pod spodem duszy nieświadomione, jak popędy mitosne, jak tęsknota. Poeta szkoly nowoczesnej, mający zasadę wytworzenia tylko z tego dzieła sztuki, co głębokie ma w jego duszy przeżycie, operuje temi tradycjami tak, jak każdem innym uczuciem, które sobie uświadomił i niem się wzruszył. Przypomnijmy sobie, jak prosto Wyspiański wyjaśnia tę rzecz Pannie Młodej w „Weselu”: Polska jest ot tutaj — pod gorsetem, w serduszku. Wyspiański miał tak samo, jak ona, Polskę w duszy; on się jej nie uczył z idei; miał we krwi potrzebę myślenia o niej i wzruszenia się jej dziejami. W książkach, obrazach, w sztuce greckiej odnajdywał tylko kształty, które mi swe wzruszenia i myśli symbolizował.

Wyspiański pogłębił zasadę Mickiewicza: „Miej serce i patrzaj w serce” nowożytną metodą analizy psychologicznej. Był poetą nowej szkoly. To go różniło od innych współczesnych twórców, że tamci ulegli wpływowi współczesnych doktryn, które głosili, że „Polska”, jako temat, jest już niemożliwa i że postęp polega na tem, iż motywy narodowe ustępują miejsca społecznym i ogólnoludzkiemu. Wyspiański miał odwagę przełamania tego przesądu „modernistycznego”.

Był to „dziki” krakowianin, z nikim nie liczący się. Zdźczał w starych murach krakowskich; był jak sowa w ruinach; one były jego przyrodą. Widział po ciemku, przezierając ciało jakimś tajemniczym promiennym genjuszem.

Naprowadzam te przesłanki dlatego, żeby wyjaśnić powody, dla których „Wesele” nie starzeje się. Nie starzeje się dlatego, że sztuka Wyspiańskiego jest w gruncie rzeczy realistyczna. Pomyślisz literackie, dajmy na to w „Kordjanie”, mogą stracić swoją żywocść, ale rzeczy brane z instyktów, ze krwi mają trwałość, póki żyje po dawnemu zbudowany człowiek.

Zygmunt Wasilewski.

Warszawa.

Pisma nadesłane

„Przeгляд Pedagogiczny”, Nr. 36. Treść: „XIII Doroczne Walne Zgromadzenie T. N. S. W.” — tżb: „Szkolnictwo średnie ogólnokształcące i postulaty jego polityki w świetle cyfr.” — M. Piątkiewicz: „Osobowość nauczyciela a nauczanie.” — W. Kwaskowska: „Jedna z prób aktualizacji programu literatury polskiej.” — D.: „Nowe prawo o stowarzyszeniach.” — Komunikaty. — Z załobnej karty. — Kronika. — Nowe książki. — Adr. Red. Warszawa. Bracka 18.

„Nowiny Społeczno - Lekarskie”, Nr. 22. Treść: Z życia Związku Lekarzy P. P. — Prawo o stowarzyszeniach. — Dr. R. Kleber-Dakowska: „Ankieta w sprawie nadmiernej liczby lekarzy.” — „Niebezpieczeństwo niektórych zabiegów frjzerskich.” — St. Czerwiński: „Niepoczytelność w świetle przepisów kodeksu karnego z r. 1932.” — Dr. N. Meislski: „O nowym „Projekcie przepisów służbowych pracowników kas chorych” słów kilka.” — Dr. B. Czarski: „W aktualnej sprawie kumulacji posad.” — Listy do Redakcji. — Z załobnej karty. — Kronika. — Z pism i książek. — Adres Red. Warszawa, A. Ujazdowskie 20, m. 8.

„Przeгляд Graficzny, Wydawniczy i Papierniczy”, Nr. 48. Treść: Komunikaty. — „Rola i zadania akwizytora oraz organizacji zdobywania klienta.” — „Jak kalkulujemy.” — „Sprawozdanie kierownika Dozowania Szkoły Graficznej w Krakowie.” — „Podtrzymanie stanu użytkowego maszyn do perforacji.” — Skróty. — J.: „Obraz prasy polskiej i obcej w r. 1932.” Radw.: „Prasa a instytut badań nad prasą.” — Prasa prasy. — „Z przetwórczego przemysłu papierniczego.” — Rozmaitości. — Adr. Red. Poznań, St. Rynek 4.

„Współpracownik”, Nr. 3 Treść: „Zamknięcie roczne ksiąg.” — „Wytyczne księgowości przemysłowej.” — „Uproszczenie księgi handlowej.” — „Z wyroków i rozporządzeń podatkowych.” — Pytania i odpowiedzi. — Adr. Red. Poznań, Lodowa 1.

ŻYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU

Polskie Towarzystwo Prehistoryczne odbędzie jutro we czwartek posiedzenie naukowe z wykładami prof. Dr. Z. Zarzewskiego: O wykopalskich w Lednicy; p. prof. Dr. J. Kostrzewskiego: O grodzisku „Tuzyckiem” w Bytomiu. Komunikat o grodzisku w Santoku. Pokaz nowych wykopalskich. Goście mile widziani.

Nowa praca Bogdana Suchodolskiego. Od lat kilku zwraca na siebie uwagę wysoce utalentowany badacz literatury polskiej Suchodolski. Każda jego praca dowodzi przemyślenia, kultury filozoficznej, talentu pisarskiego. Obeznany z ruchem umysłowym współczesnych Niemiec, co jest niestety u młodych pracowników pewną rzadkością, umie stosować metody t. zw. opisowe w badaniu poetów i interesuje się Suchodolski także literaturą nowszą. Obecnie podjął cenne i ważne wydawnictwo „Idealskiej kultury a prądy społeczne”, (nakład warsz. Związku Naucz. Polskiego). Polska stworzyła w okresie niewoli dzieła nieprzemijające wartości myślowej o których się dziś zapomina, troszcząc się głównie o poezję tej epoki. Dzieła polskiej myśli od Trentowskiego do Brzozowskiego są zaniedbane. Brak u nich przewodników, brak nawet dostępu, bo wiele prac nasytych myślami pogrzebanych czasopism. Zaznacza to autor, który z tą myślą dokonał wyboru, by ujawnić tę pracę, tę różnorodność, tę głębię w traktowaniu zagadnień kultury, religii, nauki, filozofii, etyki, sztuki, wchowania, polityki, spraw społecznych i gospodarczych. Epoka dzisiejszej trzęba ladu, moralnych wartości, organizacji, a myśl ówczesna polska chciała właśnie zorganizować życie zbiorowe, przejmowała i przetwarzała wielkie prądy europejskie. Należy z niej zatem korzystać, skoro organizacja wychowania, o której się dziś tyle mówi, opiera się o teorię kultury i polityki. Suchodolski dzieli swe wypisy — do których wartości obszerniej powróci — na działy o istocie kultury, o czynnikach rozwoju i sposobach organizowania życia zbiorowego, o konserwatyzmie i radykalizmie, o katolicyzmie i nacjonalizmie, o socjalizmie, o ideologii ludowej. Kolejno przesuwa się przed nami przedstawiciele tych działów, jak Górski, Abramowski, Brzozowski, Pawlikowski, Wasilewski, dalej Cieszkowski, Szczepanowski, Wroński, potem Estreicher, Jaworski, Żeromski, Woronicki, wreszcie Liebelt, Grabski, Rybarski, Dmowski, Znaniecki, Filipowicz, Limanowski, Krzywicki, Bujak, Piłsudski. Wydawca dołączył do swego arcydzieła zbiór krótkie życiorysy dawnych i nowych myślicieli (T Gr.)

Z Pol. Tow. Chemicznego. Oddział warszawski odbył posiedzenie z referatem inż. J. Barcikowskiego i inż. J. Kielczewskiego pt. „Ładunek graniczny materiałów wybuchowych inicjujących”.

LITERATURA

Bydgoszcz Wyspiańskiemu. Nasz korespondent bydgoski (M. T.) donosi nam: Nie spotkałem w pismach pozabydgoskich wzmianek o obchodzie rocznicy Wyspiańskiego, jaki urządzili nasze miasto, a był piękny i wart wspomnienia. Już 23 listopada urządzili pierwszy wieczór artystyczny w Związku Plastyków Pomorskich. Przybyło mnóstwo osób. W przeddzień rocznicy zgonu, t. j. 27 listopada odbyła się uroczysta akademja w teatrze Miejskim przy tłumach publiczności, objęła recytacje utworów Wyspiańskiego oraz dwa przemówienia. Ks. Bronisław Szczębzyk-Mueller mówił o Wyspiańskim jako dramaturgu, p. M. Turwid o Wyspiańskim jako o plastyku. Nabożeństwo załobne odbyło się uroczysto w Farze dnia 29 listopada. Tegoz dnia wieczorem odegrano w teatrze „Wesele”, następnego dnia „Warszawiankę” oraz fragment „Batory pod Pskowem” zainscenizowany bodaj że raz pierwszy w ogóle. Obchodem kierował komitet, utworzony za inicjatywą prezydium miasta.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

O witrażach Wyspiańskiego. Ze Lwowa piszą nam: Rocznicą Wyspiańskiego ma jeszcze ciągle echa. Nasze Towarzystwo Naukowe zajęło się przez swoją sekcję historii sztuki i kultury witrażami w kościele franciszkańskim w Krakowie. Od czyt wygłosił o nich p. dr. Jerzy Guettler.

TEATR

Co grają w Toruniu? Nasz toruński korespondent (A. M.) donosi nam: Teatr Polski prowadzi po rezygnacji dyr. Bandy w zeszłym sezonie zreszenście artystów pod kierownictwem J. Czornobisa, kierownikiem literackim jest prof. A. Münnich. Personal jest uzupełniony nowymi siłami, dekoratorem został artysta malarz p. Karniej z Wilna. Rozpoczęto sezon krotoczwilą Freddy „Gwałtu co się dzieje”, następnie grano ze sztuk trwalszej wartości „Sędziów” Wyspiańskiego, „Królewskiego Jedynaka” Rydla, „Dzika Pszczoła” Morstina, „Mademoiselle” Devala, przelatując krotoczwilami i komediami lżejszego pokroju. Przedstawienia cieszą się frekwencją i powodzeniem.

KSIĄŻKI POD CHOINKĘ

Dość pięknie ilustrowanych książek dla najmłodszej dziatwy przygotowała na gwiazdkę Tow. Wydawnicze „Bluszc”. Trzy książki p. Lucyny Krzemienieckiej napisane są lekko, z humorem, ciekawie, „Cudowne okulary” z ilustracjami S. Bobińskiego wśród przygód ziewającej wiecznie Rozalki, leniwego Sebastjanka i Teodoruszka, opowiedzianych prozą poetkłą, przemycającą gładko pożyteczne wiadomości i morały. Przedziwne historie dzieją się w książeczce „Przyszła koza do wozu”, tejsz autorki. Zilustrował ją p. S. Szpakowski. Wreszcie napewno podobać się będzie również książka „O leniuchach - lekkośćkach”, ilustrowana przez S. Bobińskiego. Wieś polską maluje p. Jadwiga Korczakowska w „Jedrusiowych bajkach”, pisanych łatwym i lekkim stylem P. Hanna Januszewska napisała „wieksiążeczki” „Jawor, jawor, jaworowe ludzie” i „Ele-mele dudki”. Zawarte w nich bajki i opowiadania, ilustrowane przez R. Wylcaną, stanowią doskonałą lekturę dla najmłodszych czytelników. (tk)

„Businessowy chwyt”. P. Marczyński, autor wielu powieści kryminalnych, wygądał pod tytułem „Byczy sen” felietony zebrane w książkę, a zaadresowane jako przesyłka impertynencji do różnych wydawców, recenzentów i wogóle do wielu, z którymi autor ma na piętku, a których niby ukrył za przejrzystymi pseudonimami. P. Marczyński w ostatnim czasie nabral — jak sam oświadcza — handlowego sprytu i nauczył się „businessowych chwytów”. Z tego stanowiska patrząc — a inne nielato znaleźć przy tym rodzaju literatury — okaże się, czy i ile procesów spadnie na ten tom i czy przysporzy mu sprzedaży, która przyswiewca autorowi jako najwyższy cel. Do tego został też przystosowany gatunek polemi, odpowiadający dokładnie wytwornoci tytułu. (tk)

KRAJOZNAWSTWO

Dom Wycieczkowy w Sandomierzu. Z Krakowa piszą nam: Polskie Tow. Krajoznawcze mało troszczy się o kryzys i buduje z zapalem. W Sandomierzu powstaje już schronisko P. T. K. na własnym gruncie przy placu Żeromskiego. P. T. K. ma już w Sandomierzu własny dom, w którym dotychczas lokowały się wycieczki. Ale miejsca było mało, przy tem dwie sale, przeznaczone na muzeum regionalne ziemli sandomirskiej nie mogły już pomieścić zbiorów. Wobec tego wycieczki zostaną przeniesione do schroniska, a zbory, biblioteka i kancelarja zajmą cały już istniejący dom.

SZKOLNICTWO

Nauka o kulturze. Jednym z głównych postulatów dzisiejszej nauki języków obcych jest szerokie uwzględnienie nauki o kulturze kraju, którego języka młodzież się uczy. Postulat ten jest najzupełniej uzasadniony, znajomość kultury kraju obcego pogłębia poważnie naukę języka i stwarza wiele możliwości ożywienia lekcji języków. Dużą pomoc przy nauce o kulturze francuskiej stanowi wydanie znakomitego dobruńskich artykułów z prasy francuskiej pod ogólnym tytułem „A travers la presse française d'aujourd'hui” (Collection de Textes Français — Editions Eos) o opracowaniu prof. Jungmanna. Na zbiór ten składają się artykuły z dziedziny polityki, życia Francji i jej Kolonii, gospodarstwa, zagadnień socjalnych i technicznych, feljetony biograficzne, krytyka literacka, echa i kronika, sporty, rozmaite. W ten sposób dobruńskich artykułów pierwszorzędných publicystów francuskich (Lauzanne, Perlinax, Bienaimé, Sauerwein, Hervé, Baignville, Marin, Stroński, Thérive, Vautel i in.) daje pogląd na szereg aktualnych zagadnień współczesnej Francji. Komentator uwzględnił pisma wszelkich odcieni politycznych („Oeuvre”, „Temps”, „Journal”, „Ech de Paris”, „Action Française”, „Victoire”, „Matin”) pisma ilustrowane i tygodniki. Wśród artykułów znajdujemy również kilka o Polsce (Ce que le corridor représente pour la Pologne — pióra G. Bienaimé i L'exposition de Poznań — Omer-Neveu). Pożyteczny i ciekawie ułożony zbiór artykułów z prasy francuskiej uzupełniają doskonale notatki o powstaniu i rozwoju prasy francuskiej, o francuskich partiach politycznych i spis dzienników paryskich — Tomik ten zdoledzi sobie zapewne uznanie romanistów jako doskonała pomoc w nauce o kulturze „rancuskiej”. (A. J.)

Książki nadesłane

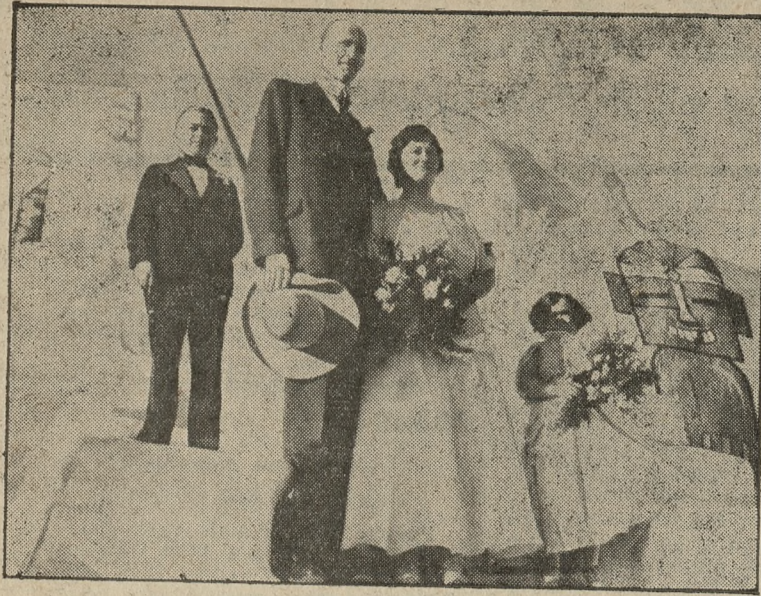
Zygmunt Jastrzębski: „Strażnicy morza”. Zajmujące Czynanki. Nr. 65. Wyd. M. Arcta. Warszawa 1932.

Antoni Marczyński: „Władczyni Podziemii”. Powieść feljetonowa. Warszawa 1932. Skł. gł. Gebethner i Wolff.

Beata Obertyńska: „Klonowe motyle”. Medyka 1932. Nakł. Biblioteki Medyckiej.

Beata Obertyńska: „Głóg przydrożny”. Medyka 1932. Nakł. Biblioteki Medyckiej.

„Higjena Szkolna”. Podręcznik dla kierowników szkół, nauczycieli i lekarzy szkolnych. Zesz. III. Wyd. M. Arcta w Warszawie.

Najwyższy człowiek na świecie, mierzący blisko 2½ metra. Mr. Madsen ożenił się ostatnio. Dla kontrastu na drużby poprosił parę karłów.

Pierwsza miłość Królowej angielskiej Wiktorji

Królowa Wiktorja i zakochana? Trudno sobie wyobrazić w tej roli tę pełną godności matronę, wiodącą żywot bogobojny przy boku męża Alberta, wśród wzrastającej stale liczby dzieci i wnuków. A przecież tak było. Biograf jej, Lytton Strachey, pokazuje nam jeszcze inną Wiktorję, młodzieńcze, suptelne dziewczę królowe, która ginie całkowicie w cieniu lat późniejszych, Wiktorję, której serduszek bije dla człowieka, będącego zupełnym zaprzeczeniem jej pierwszego ideału cnoty. Przerzucając kartki pamiętnika młodej królowej z pierwszych lat jej panowania, spotykamy się na każdej stroniczce z nazwiskiem „Lorda M.”. Opowiadał mi, pisze Wiktorja m. in., że Kanada pierwotnie należała do Francji i że dopiero później przeszła pod panowanie angielskie, że jako chłopiec nosił długie włosy. Jak ładnie musiało mu z tym być. Byłabym bardzo zasmucona, gdyby choć jeden dzień nie widziała lorda M.

Kim jest lord M., któremu udało się podbić serce swej młodej królowej, zdobyć sobie zaufanie nieograniczone tego młodzieńczego, nieśmiałego dziewczątka, wychowanego w klasztornej ścisłości surowości, które oprócz wuja i lekarza dworskiego nie widziało żadnego mężczyzny. William Lamb, Viscount Melbourne nie wydawał się być predystynowanym do odegrania roli mentora królewskiego, jaka mu z woli Opatrzności przypadła w udziale. Był on za młodych lat jednym z najbardziej osławionych birbantów, przyjacielem regenta i demoniczna sława cieszącego się lorda Byrona. Nie było rozpuszty i zbroczeń, o któreby go nie pomawiano. Niejednokrotnie nazwisko jego wieszane było do skandalicznych afer rozwodowych, a własne jego małżeństwo z piękną, lecz nieokielznaną Lady Karoliną było przedmiotem plotek całej generacji.

Teraz u progu starości los przekorny sprawił, że stał on się doradcą młodzieńczej królowej, która nie znała świata i jego nieprawości, i nie byłaby uwierzyła,

gdyby ktoś usiłował być przedstawicielem właściwym światła jej zaufanego premiera. Nikt też tego nie próbował, tem bardziej, że lord Melbourne był przywódcą partji rządzącej. Lord Melbourne zresztą czynił wszystko, by urzeczywistnić ideał, jaki królowa w nim widziała. Godzinami całem siadywał on po obiedzie przy boku królowej, potrafił dostosować rozmowę swą do jej poziomu umysłowego, dystansując dowcipem i rozumem wszystkich młodszych panów. O nim też śniła młoda Wiktorja i nie mogła się doczekać ranka, który przywracał jej towarzystwo lorda.

Myliłby się wszakże, kto by postępowanie lorda Melbourne przypisywał wyłącznie jego ambicjom i żądzy utrzymania się przy władzy. Schlebiało mu zapewne, że był wszechwładnym zaufanym królowej, że mógł kierować pierwszymi jej niepewnymi krokami w labiryncie polityki, lecz pozatem odgrzywały w stosunku do królowej wielką rolę momenty natury uczuciowej. Niewątpliwie i serce jego brało udział w tej niewinnej idylli, której istotę poznała Wiktorja dopiero znacznie później; której się wstydzila. Lecz wówczas, był on jej powiernikiem, przed którym otwierała swą duszę dziewczęca, a kiedy Lord Melbourne z obowiązku należał na nią, by wysłała zamąż, prosiła stanowczo, by tej sprawy nie poruszał, gdyż ma ona zamiar pozostać drugą królową dziewczęcą Anglii. Zapewniała ona go, że czuje się zupełnie szczęśliwą, i że nic innego sobie nie życzy.

Pewnego dnia przybył z wizytą kuzyn Albert, a młoda Wiktorja zupełnie nie była zachwycona tym incydentem, lecz już dnia następnego nic nie ma w pamiętnikach o lordzie M. Natomiast napisano tam, że kuzyn Albert ma przedewszystkiem i śliczny wąsik. W środę przybył książę Albert, a już w niedzielę Wiktorja komunikuje lordowi M., że w interesie państwa zdecydowała się oddać rękę swemu kuzynowi.

Lord M. poszedł w niepamięć, skończyło się marzenie dziewczęce królowej. W i P

Tajemnica lordowskiego zamku

Pisma londyńskie donoszą o niezwykle tragicznym wypadku, jaki miał miejsce w Mortonbridge Hall, dziedzicznej siedzibie znanego rodu lordowskiego. Gazety przypominają, że uroczystości zaślubin dziedzica olbrzymiego majątku w hrabstwie Sussex Johna Mortonbridge z uroczą artystką Joan Tomkins, były sensacją ostatniego „sezonu” londyńskiego.

Młoda para w tych dniach powróciła z podróży poślubnej do swej rezydencji w

Mortonbridge Hall. Krytycznego wieczoru, po spożyciu obiadu, młody lord który jest znanym podróżnikiem, pokazywał małżonce swą bogatą kolekcję trofeów, zebranych w czasie jego wędrowek po dalekich egzotycznych krajach. Pomiedzy innymi, znajdowały się tam zatrute strzały plecion afrykańskich. W pewnej chwili lord, który nie zdążył jeszcze ostrzec swej żony przed niebezpiecznymi okazami broni tubylczej, odwołany został do telefonu. Stojąc przy aparacie, Mortonbridge usłyszał nagle przenikliwy krzyk kobiecy, wzywający ratunku. Przybiegłszy na miejsce, znalazł on swą młodą małżonkę widać się w strasznych boleściach. Po upływie kilku minut, lady Mortonbridge już nie żyła. Strzała leżąca na podłodze oraz lekkie zadrażnienie widoczne na dłoni zmarłej ujawniały okoliczności towarzyszące wstrząsającemu wypadkowi.

Zdarzenie nie zostało jeszcze ostatecznie wyjaśnione, lecz należy przypuszczać, że tragicznie zmarła, dotykając się rozmieszczonych na ścianie okazów, straciła nieopatrznie śmiertelnostrzałę, która spadając, ugodziła ją w rękę.

Krają jednak i inne wersje, zwłaszcza w związku z rzekomą niechęcią dumnego rodu Mortonbridgeów do mieszczkańskiej „intruzki”. To też wyniki energicznie prowadzonego śledztwa oczekiwane są ze zrozumiałym zaciekawieniem.

Miasto, które żyje z kart do gry

W dniach ostatnich w miasteczku Altenburg w Niemczech odbył się kongres graczy w „skata”. Ten rodzaj gry w karty jest bardzo rozpowszechniony w Niemczech i pono narodził się w Altenburgu, z czego mieszkańcy są bardzo dumni.

Miasto żyje można powiedzieć wyłącznie z fabrykacji kart do gry i pomimo kryzysu interesy idą świetnie. Codziennie około 15 000 talij kart wysyła się z Altenburga w świat. Istnieje tu również pewnego rodzaju giełda, gdzie kolekcjonerzy kart sprzedają lub wymieniają swoje zbiory. Można na tej giełdzie nabyć, często po ce-

A. Piasecki S.A.

Czekolady odżywcze mleczne i śmietankowe

nr 6 679

nach bardzo wysokich, karty pochodzące ze wszystkich krajów i ze wszystkich epok. Wspomniany kongres ściągnął do Altenburga mnóstwo graczy i kolekcjonerów, tak, że zabrakło mieszkań. Rozegrano kilka turniejów „skata” o nagrody idące w tysiące marek. Mieszkańcy miasta nie pozdrawiają się inaczej jak „Gut Blatt” (Dobrej Karty).

U czcicieli węzów

Malabar jest jednym z najciekawszych krajów półwyspu indyjskiego. Kraj ten niziny, przylegający do morza, poprzecinany kanałami i lagunami. Większa część ludności Malabaru stanowi plemię Nairów.

Kult religijny Nairów, aczkolwiek spokrewniony z innymi kultami hinduskimi, sprządza się do mniej lub więcej utajonego kultu węzów. Węże są naogół czczone w całych Indiach u Nairów jednak są te płazy przedmiotem adoracji i kultu. Mężczyźni i kobiety noszą na głowie zawoje, naśladujące swoją formą kaptur kobry; każda rodzina mawęza jako patrona, a wyrzeźbione z drzewa figurki węzów ustawiają Nairzy w rozmaitych okolicach, aby duchy tych stworzeń opiekowały się zbiorami i czuwały nad bezpieczeństwem mieszkańców.

Co miesiąc odbywają się przed ołtarzem węza - patrona uroczystości, polegające na tym, że kobiety zdobia ołtarz lampkami, przynoszą - miseczkach mleko i banany, poczem wykonują przepisane rytuałem pokłony. Po kilku godzinach czciciele węza nawiedzają znowu ołtarz by się przekonać że duch kobry, czy innego płaza, spożył mleko i owoce. Miseczki są oczywiście puste: zawartość ich stała się lupem małp, wron i innych żarłoków.

Wśród Nairów cieszą się ogromnym poważaniem t. zw. „Visha vydians” uzdrowiacze trucizn, którzy leczą tylko rany i choroby powstałe od ukąszenia węzów. Doświadczenie ich jest tak wielkie, że stawiają diagnozę, wnioskując z ruchów, pozycji chorego; to im wystarczy, by orzec nieomylnie, czy ukąszenie było jadowite lub nie. Uzdrowiacze plemienia Nairów pełnią swe funkcje darmo; nie wolno im żądać żadnej zapłaty za leczenie chorego, aczkolwiek mogą oni przyjmować podarunki, będące wyrazem wdzięczności za uzdrowienie.

O uzdrowiaczach opowiadają wśród Nairów dziwne historie, mówią np. że prawdziwy czarodziej potrafi zmusić węza, który ukąsił chorego, aby przeczłował się do łoża ukąszonego. Tu czarodziej hipnotyzuje węza, który wysysa jad z rany chorego. Na tem nieknieć Wąż odbiera sobie życie (sic) tłukąc łbem o ścianę. Or.

Amerykańskie zakłady

W Ameryce namiętność do gry i zakładów jest bardzo silnie rozpowszechniona. Jasnym jest, że nie przypuszczano też takiej okazji, jak ostatnie wybory na prezydenta Stanów. Niektóre z tych zakładów były w guście typowo amerykańskim. Ci, którzy przegrali, muszą teraz wykonywać najdziwniejsze zobowiązania.

Tak np. niejaki Patrick Jaegers miał na wypadek przegranej poślubić pannę Ruth Olberding ze stanu Indiana. Jest to już fakt dokonany.

Jeden z byłych sekretarzy prezydenta Coolidge'a musiał przewieźć drogą powietrzną z Camden (New Jersey) do Waszyngtonu tonę węgla w dwudziestu workach za cenę 120 dolarów.

Najbardziej lekkomyślnie założył się jednak niejaki William Healy. Ponieważ przegrał, musiał się poddać niezbyt milej operacji. Zwycięski jego partner Manuel Alonzo rzucił mu w twarz... dwanaście zgnyliłch jaj.

Loterja dla punktualnych podatników

W urzędzie miejskim Budapesztu ławnik Hann wystąpił z sensacyjnym projektem urządzenia loterii dla punktualnych i sumiennych podatników. Płatnicy podatkowi tej kategorii otrzymaliby w nagrodę losy loteryjne, które w końcu roku podlegałyby ciągnięciu. Wygrywający na tej niezwyklej loterii otrzymaliby jako wygrana sumę wpłaconych przez nich podatków.

Trochę fantazji

Nigdy jeszcze moda nie dawała takiego pola do popisu fantazji i indywidualizmowi. Kobieta, która nie wybiera ściśle według żurkał, albo nie zdaje się ślepo na gust krawcowej, może tanim kosztem zmieniać wygląd toalety, jak jaszczurka zmienia skórę. Oczywiście, często gust krawcowej bywa lepszy od gustu klientki, nie jest jednak ona tak zainteresowana w ochronie kieszeni klientki, więc często pomysły bywają kosztowne. Tymczasem...

Tymczasem — z jednej sukni wieczorowej, jeśli jest ciemna, można mieć bardzo dużo pociechy i przechodzić w niej cały karnawał, nie wzbudzając politowania przyjacielek. Przypuśćmy, że mamy czarną, jedwabną suknię bez rękawów. Prawie każda z nas ma taką mundurową suknię „na różne okazje”. Dawniej miało się

na niej bolerko z rękawami, teraz bolerka tego samego koloru weszły z mody i trzeba je zastąpić czem innym. Otóż sprawiamy do niej przedewszystkiem dwie klaszowe pelerynki, wiązane pod szyją, które można na różne sposoby zarzucać i drapować: czasem odsłaniając jedno ramię, czasem oba, z końcami puszczone swobodnie z przodu, albo zetkniętymi za pasek. Jedną pelerynka może być czarna, drugą kolorową, zależnie od gustu i potrzeby. Jeśli jest czarna, to może być także z koronki, ażur zawsze ładnie wygląda i jest modny.

Modne są do sukien wieczorowych mufteczki z nastroszonych falbanek, które służą jednocześnie jako torebki wieczorowe. Jest tam tyle tylko miejsca, aby schować mikroskopijną chusteczkę i puderniczkę. Nie jest to praktyczne, ale czasem ładne i dodaje toalecie wdzięku. Do mufteczki takiej przypina się często bukietek kwiatów, starających się jaknajwierniej naśladować naturalne. Wogóle minął już czas stylizowanych kwiatów. Dzisiaj największą zaletą kwiatu jest, jeśli się o nim powie: zupełnie, jak żywy! A przypina się je prawie do każdej sukni wieczorowej: na ramieniu, przy pasku, przy dekolcie.

Zamiast kwiatów nosi się także pióra, różniące się od noszonych w ubiegłych sezonach. Płaskie strusie pióra są niemożliwe: pęki mieniących się piór kogucich, bażantich, wreszcie strusie postrzępione, krótkie, w rodzaju tych boa, które nosiły nasze babki — oto, co jest modne. Bo, wprowadzone w modę przez Marlenę Dietrich, zabiły na chwilę na horyzoncie i znikły. Nie utrzymały się: wyglądały jeszcze zbyt staroświecko. A staroświeczyna, moda przedwczorajsza, jest zawsze srogo potępiana przez kobiety. Trzeba o niej zapomnieć, aby stała się nowością. Anita.

Rozjaśnione wschodnim uśmiechem twarz tej młodej pary należą do dostojnych turystów. Ona jest siostrą obecnego władcy Mandzuruji b. cesarza Chin, on — jej mężem, niedawno poślubionym. Podobno po raz pierwszy stopy chińskiej księżniczki krwi dotknęły ziemi europejskiej. Państwo Czeng, bo tak się nazywają, zwiedzają obecnie Anglię.

Z powodu setnej rocznicy twórcy słynnej wieży Eiffla, znakomitego inżyniera francuskiego, postawiono jego pomnik u stóp olbrzymia, górującego nad Paryżem.

Praktyczne Podarki Gwiazdkowe!

Mydła, Wody kolońskie i kwiatowe, Rozpylacze kryształowe i kieszonkowe, Puderniczki najnowsze, Manicure, Grzebienie i Lusterka ozdobne, Aparaty do golenia, Perfumy krajowe i zagraniczne poleca

Perfumeria J. DOMICZ

Poznań, plac Wolności 7

Wybór olbrzymi! Ceny niskie

nr 1 651-50 147

NA GWIAZDKĘ DLA PANI!

Skin Tonic, Cleansing Cream.
Veiva Cream Orange Skin Food
Amoretta Cream, Rouge, Puder.
M. Ma. Soie do szpilek,
Perfumy
znanej firmy

Elizabeth Arden
New York — London — Paris
poleca

Perfumerja J. Domicz

Poznań, pl. Wolności 7.
Prz 7575-50.06

— Polski Związek Zawodowy Buchalterów. Sekretariat tu Oddziału został przeniesiony na plac Wolności nr 2 i czynny jest w dni powszednie od godziny 9 do 14 i od 19 do 21. Telefonicznie do osiągnięcia pod nr 17-58.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 19 grudnia 1932 r.

Jan Muth, piekarz, 38 l. Marja Jądwiaga Friebesowa z d. Siarkiewiczówna, 44 l. Marja Józefa Belakiewiczowa z d. Wrukówna, wdowa, 62 l. Henryk Hryniewski, em. pułkownik W. P., 67 lat. Kazimiera Palmirska z d. Izycka - Hermanówna, wdowa, 52 l. Eleonora Zieliśkiewiczówna, robotnica, 15 l. Stanisław Depta 71. Zofja Deska 2 l. 7 m. 11 d. Hugon Student, rolnik, 69 l. Wilhelm Koerner, robotnik, 74 l. Weronika Borucka z d. Bielakówna, 41 l. Stanisław Grossmann, emer. prezes Sądu Grodzkiego, 82 l. Stanisława Ruschke z d. Grześkowiakówna, 58 l. Stefanja Wawrzy-

PANACRIN

tabletki do ssania
CHRONIĄ SKUTECZNIE PRZEC

**GRUDA
ANGINA
INFLUENZA**

LABOR (MEM FARM MAG. A. BUKOWSKIEGO)

nr 6 689

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Zw. b. Czwartaków 58 p. p. W czwartek, 22 bm o godz. 18 odbędzie się w świetlicy pułkowej gwiazdka dla bezrobotnych członków i ich rodzin.

— Kat. Tow. Rzemieślników Polskich pod wezw. św. Józefa. Uroczyste rozdanie gwiazdki odbędzie się w piątek, dnia 23 bm, wieczorem o godzinie 7 na sali p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8a

— Filja Robotników prac. w handlu i rzemiośle, Z. Z. P. urządza gwiazdkę dla dzieci po zmarłych członkach i dzieci bezrobotnych członków w poniedziałek, dnia 26 bm o godzinie 15 u p. Kowalskiego na Przepadku.

Obuwie Fr. ROGOZIŃSKI i S-ka

eleganckie — solidne — tanie
WIELKI MAGAZYN OBUWIA — POZNAŃ, STARY RYNEK 64. Pr 7 844-48-137

niakówna 2 l. 6 m. 13 d. Józef Jósowski, kowal, 31 l. Helena Jasiewiczowa z d. Malinowska, 58 l. Ewa Brykczynska z d. Domańska, wdowa, 70 l. Stanisława Zygmuntovczówna, krawcowa, 27 l.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Marja Hantke z prośbą o zdrowie 3 zł; — Helena Malicka 3 zł; — Hanelt, Poznań 3 zł; razem z poprzednio pokwitów 68 zł.

Na bezrobotnych m. Poznania: Hanelt, Poznań 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowaniami 54,20 zł

Na Towarzystwo „Caritas”: J. F. 10 zł; razem z poprzednio pokwitów 152 zł

Na biedne dzieci „Wesołego Miasteczka”, pozostające pod opieką poznańskiego okręgu „Caritas”: prof. Adam Karwowski zamiast przyjęcia krewnych i znajomych w dzień imienin ofiaruje na gwiazdkę dla dzieci do dyspozycji opiekunek pawilonu na „Smutnem Miasteczku” 40 zł; — Suszczyńska, wieś Adamowo 1 zł; — razem z poprzednio pokwitowaniami 147,70 zł.

Na ochronkę Dzieciątka Jezus na terenie P. W. K.: A. B. 20 zł; — Studentki Domu Akademickiego (św. Marcin 40) 20,10 zł; — prof. L. Dobrzyńska - Rybicka 10 zł; prof. Lisowski 2 zł; — A. Koehlerówna 1 zł; — razem z poprzednio pokwitowaniami 132,10 zł.

Na rodzinę uczciwego bezrobotnego: A. Suszczyńska wieś Adamowo 2 zł

Na kaplicę S. S. Karmelitanek: Irena i Zbigniew Jagodziński z podziękowaniem św. Teresce za pomoc przy zdanych maturach 40 zł; — razem z poprzednio pokwitowaniami 68 zł.

Za ogłoszenia i reklamy w odpowiedzi administacja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Franboli

NA ŚWIĘTA

POLECA

PIERNIKI

MARCEPANY

KARMEŁKI

POZNAŃ — 27 GRUDNIA 10

Dnia 20 grudnia 1932 r., zasnęła w Bogu, nasza najukochańsza ciocia, s. p.

Melanja z Jamrowskich Modrzyńska

w 94 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 24 grudnia, o godz. 9,30 w Ujściu Konfratrów proszę o memento.

zg 2 016

W imieniu rodziny
ks. Dudziński.

Ujście, Gostyń

Dnia 20 grudnia, zmarła nagle, nasza najdroższa i kochana matka, babcia i teściowa, s. p.

Helena Tymowa

z Miłowskich

Eksportacja, msza św. żałobna i pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 23. bm., o godz. 10-tej, o czym donoszą

zg 17 169

w nieutulonym smutku strapieni
dzieci, zięć, wnuczek i rodzina.

Witkowo, Orłowo, Częstochowa, Łódź, Kruszwica, Poznań

Dnia 20. bm., o godz. 12.30, zmarła, s. p.

Rota Ostoja-Solecka

wdowa po urzędniku pocztowym.

Pogrzeb odbędzie się 23 grudnia, o godz. 15, z kaplicy św. Łukasza, ul. Grunwaldzka 48, na który zapraszają Przyjaciół i Znajomych pozostali w smutku

zg 17 172

Jenowie Gerstenbergerowie.

Zakład pogrzebowy W. Bartkiewicza, Poznańska 13.

Dnia 18. bm., zasnęła w Bogu, s. p.

Weronika Borucka

zasłużona członkini Zarządu Kola Przyjaciół Harcerzy, o czym donoszą

żalobą okryci

VII-me Poznańskie Drużyny Harcerzy
Kola Przyjaciół Harcerzy
przy VII. P. D. H.

zg 17 168

PIECE

Sanki - Łyżwy
Łóżka - Magle
Karnisze mosiężne
Zabawki

A. KOSZEWSKI
Poznań,
Stary Rynek 61.

Prz 7 541-50-16

Wszystkim Krewnym, Przyjaciółom, Znajomym i Życzliwym, którzy oddali ostatnią przysługę drogiemu mężowi, najukochańszemu ojcu, s. p.

Adamowi Nowackiemu

i okazali tyle współczucia w tych ciężkich chwilach, składają serdeczne

Bóg zapłać!

zg. 17 171 żona z dziećmi i rodzina.

W środę, dnia 21 grudnia 1932 r., zmarł po długich i ciężkich, cierpliwie znoszonych cierpieniach opatrzony kilkakrotnie św. Sakramentami, mój nieodżałowany mąż, nasz kochany syn, brat, szwagier, zięć i wujek, s. p.

Leon Grausz

w 29 roku życia. Pogrzeb odbędzie się dnia 25 bm., o godz. 14-tej, z domu żałoby, w Gluchowie, na cmentarz parafjalny w Komornikach.

zg 17 173

W ciężkim smutku pogrążeni
żona z rodziną.

Gluchowo, Poznań.

Noże i widelce

Łyżki i łyżeczki
Młynki do kawy
Żelazka do prasowania
Garunki aluminiowe
Wagi kuchenne
Wanny do prania
Łóżka żelazne
Karnisze do okien
poleca korzystnie

JAN DEIERLING

skład towarów

Poznań, Szkołna 3.

Tel. 35-18 i 35-48

Prz 7 704-51-41

Ofiaruj

na gwiazdkę

praktyczne podarki !!!

Brzytwy

Apuraty do golenia

— już od 1 zł począwszy —

Szczoryki

Nożycki węzeł, rodzaju

Nakrycia stalowe } również

Noże kuchenne } ze stali

Nożyki do owoców } nierdzewnej

Łyżki i łyżeczki

poleca we wielkim wyborze

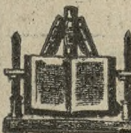
po bardzo niżonych cenach

Ed. Karge

Poznań, ul. Nowa 7/8

Istnieje od lat przeszło 50.

Prz 7 681-51-20

Oprawy kaligraficzne
Wielkiego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

TAPETY

Ceraty
Linoleum

sprzedaje bardzo korzystnie

Zb. Waligórski

Foerzłowa 31 naprzeciw poczty
Prz 7 182

AGENT

z dobrimi referencjami
na Poznańskie, pracujący
w dziale spożywczym, dro-
geryjnym i p. potrzebny.

"OGRODNIK POLSKI"

Warecka 14, Warszawa

nr 7 059

Zbożowiec

kilka klas gimn. 5 lat praktyki,
znający wszelkie prace wchodzące
w zakres handlu zboża książko-
wości oraz korespondencji handlo-
wej poszukuje posady. — Oferty
Kurjer Poznański zg 17 167

NA GWIAZDKĘ

Pierniki tylko wyborowe
Marcepany z najlepszej migdałowej masy
ziemniaczki — herbatniki — owoce
Serca i torty marcepanowe
Piękne ozdoby choinkowe
Figurki z czekolady i marcepanu

Nasze znane z dobroci czekoladki wszystko
w wielkim wyborze i cenach najniższych.

WALERJA PATYK

Aleje Marcinkowskiego 6,
ODDZIAŁ przy ulicy 27-go Grudnia nr. 3
naprzeciw Komendy Policji.

Olbrzymi wybór w prezentach gwiazdkowych.

Prz 7 492-49-06

WINA KRAJOWE i MIODY
J. WAWRZYNIAKA - POZNAŃ
PIJA ZNAWCY I I I

Prz 17 170

Dobrze pielęgnowane i odstale

wina tokajskie (wytrawne i słodkie) bordoskie, burgundzkie, algierskie, hiszpańskie, mozelskie i reńskie najlepszych krescencyj i roczników

oraz ogólnie znane, wysokowartościowe

WINIAKI, Rummy, Arak', Poncze i Likieri własnej produkcji, również konjaki i likieri firmy E. Cusenier Paryż-Cognac po cenach przystępnych poleca

J. Strzelczyk

Fabryka Likierów - Hurtownia Win
Poznań, Wawrzyńca 13
Tel. 77-90

Oddział: Sprzedaż Detalicznej
Poznań, ul. Kantaka nr. 11
Telefon 30-55

Pz 7706-51.42

PIANINA

niezrównanej jakości jako prezent gwiazdkowy poleca po cenach niższych i na dogodnych warunkach spłaty

B. SOMMERFELD,

skład fabryczny pianin

Poznań, ul. 27 Grudnia nr. 15

ng 6969

Praktyczne podarki gwiazdkowe

Gustowne lampki nocne i lampy biurkowe oraz nowoczesne żyrandole, elektryczne kucharki i garauszki

Żelazka elektryczne 20,50 zł kompletne z sznurem dopływowym

nr 17 148 poleca

Władysław Makowski

Olbrymi wybór **Poznań** Niskie ceny
Aleje Marcinkowskiego 26

Wielki Wybór

prawdziwych Szampańskich Win mus. po cenie likwidacyjnej polecają

Nyka & Posłuszny

Poznań, Wrocławska 33/34 - telef. 11-94
Przyjęli Dostawcy Win Mszalnych.

Pz 7208

Mech. Fabr. Odzieży Zawodowej

B. HILDEBRANDT

SKŁAD FABRYCZNY

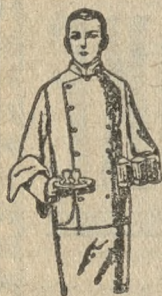
POZNAŃ, STARY RYNEK 73-74

poleca tanio

wszelką odzież ochronną dla Domu, Gospodarstwa, Przemysłu, Handlu, Rzemiosła.

nr 6876

(dawniej ul. Pocztowa 33.)

Przeprowadziłem się

z ul. Dąbrowskiego na Aleje Marcinkowskiego 78. m. 9.

KAROL SUROWKA

rzecznik podatkowy

zaprzysiężony znawca księgi owości, na okręg Sądu Apelacyjnego w Poznaniu.

zg 17154

Ekspertyzy - regulacje ksiąg - podatków. bilans.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 ліczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2305, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 12.

1 SPRZEDAŻE

Miedzioroty

wielkim wyborze poleca Antykwariat Woźna, narożnik Mostowej. zdg 58 505

Ford, Chevrolet

wiercenie, polerowanie bloku czterocylindrowego 26 zł war. zautomat. odsprzedawcom rabat. Arzo-Motor, Poznań, Mylna 36. Pz 7211-46.180

Na gwiazdkę!

Porcelana, Obrazy Meble antyczne

korzystnie poleca Antykwariat Woźna, narożnik Mostowej. zdg 58 564

Fortepian

czarny, pierwszorzędnego fabrykatu doskonale utrzymany sprzedam specjalnie korzystnie. Złożenie z portiera ul. Dąbrowskiej, no 29. zdg 58 677

2 piece

kapelowe, K. Ziński, Kanałowa 17. zdg 58 567

Kuchnia nowoczesna

bardzo ładna solidna, praca okazująca. Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pz 7703-51.40

Sprzedam

plamino marki Heinrichdorff nowe wie nowo Niczolewskich 24 mieszkanie 3. za gotówkę. zdg 58 656

Pianino

sprowadz. Patrona Jackowskiego 31, wysoki parter lewo. zdg 58 599

Figurę alabastrową

na postumencie marmurowym 115 wysoka korzystnie sprzedam Waly Zygmunta Augusta 3 mieszkanie 2. zdg 58 593

Kzesła wiedeńskie

i taboretki nowe bardzo tanio. Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pz 7697-51.34

Harmonjum

tanio sprzedam. Dąbrowskiego 65 (skład obrazów) zdg 58 574

Wspaniałe dwa perski

3.70 x 5.10 jak nowy ładne kołory okazynie Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pz 7698-51.35

Poduszki

dwa powleczonej na kołory sprzedam Dąbrowskiego 69 mieszkanie 1. zdg 58 145

Gabinet

zwywany debowy jak nowy bardzo ładny okazynie Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pz 7699-51.36

Wózki

lalkowe i rowerki teraz tanio. „Gumy”. 27 Grudnia 15 zdg 58 183

Meble

różne mało używane. Swarzędz. Kórnicka 10. zdg 58 600/1

CIEPŁO I WYGODA DLA CAŁEJ RODZINY!

Nr. 36-42

3 50

Nr. 43-45

4 50

SKARPETKI MĘSKIE: Zł. 0.60, 0.90, 2.-, wełniane Zł. 2.-
PONCZOSZKI DZIECIĘCE: Zł. 0.90 - 1.70

Damskie półczoszki jedwab. Zł. 1.50, 2.40, 3.-, bawełniane Zł. 1.20, 3.-.

Nr. 19-26 Zł. 2.50

Dla panów Zł. 3.50

Dla dzieci Zł. 2.50

Dziecięce Zł. 4.-

Nr. 27-34 Zł. 3.50

Z mocnej sierści wielbłądziej Zł. 4.50

Dla pań Zł. 2.50

Dla pań Zł. 5.-

Rata

52a-P.

Krem w tubie ar. 90
Pasta w słoiku gr. 90

Pz 7 604-Ed. 928

W sobotę, dnia 24 grudnia r. b.

biura niżej podanych banków

otwarte będą tylko do godz. 11-tej

Bank Cukrownictwa - Bank Handlowy (Oddział w Poznaniu),
Bank Kratochwill i Pernaczyński - Bank Kwilecki, Potocki i S-ka,
Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego - Bank Przemysłowców,
Bank Związku Spółek Zarobkowych - Komunalny Bank Kredytowy,
Banque Franco-Polonaise (Oddział w Poznaniu) - Bank Zachodni (Oddział w Poznaniu).

Pz 7 691-51 81

Nierdzewne noże i widelce

„GERLACHA”

w wielkim wyborze po bardzo niskich cenach poleca

POLESZ. ZIĘTKIEWICZ

specjalny magazyn wypraw kuchennych
Poznań, NOWA 8
dz 1 379 Tel. 35 65 Rok zał 1888

KINO RENAISSANCE

Kantata 8/5.

Od dziś wielki świąteczny program p. t.

Patrol w obłokach.

W rolach głównych: Ryszard Batheles, Douglas Fairbanks, Neil Hamilton
Pz 7 689 51 30

Na święta i dni uroczyste

dostarczam tanio w dom

piwa jasne i ciemne, Kłasztorne, Grodziskie i Porter oraz wodę stołową i lemoniady

H. Lüdtke Nast., rozlewnia piw

Tel. 61-32. Poznań ul. Staszica 23

Nowowynalezione anodówki

Bezpłatnie ładujemy akumulatory naszym odbiornikom. Zdumiewająca żywotność - bezwzględnie czystszy odbiór 120 voltów (tworzą więcej) 11 zł 90 gr., na prowincję pocztą 12 i 90 gr. Wysyła wprost z fabryki do odbiorcy. Mat - Poznań, Składowa 5/7.

Choroby wątroby, kamienie żółciowe, choroby przemiany materii leczą zioła

CHOLEKINAZA NIEMOJEWSKIEGO

Objawy kamieni żółciowych

Ból w bokach, dołku podsercowym (gdzie schodzą się żebra) Pobołowanie w wątrobie. Skłonność do obstrukcji. Język obłożony. Odbijanie gazami. Gorączka niesmak w ustach. Wzdęcie burczenie w kiszce. Bóle i zawroty głowy.

Podczas ataków: w dołku i wątrobie silny ból który się rozchodzi ku stronie tylnej, w pasie, krzyżu i sięga do łopatk. Wziewcia brzucha, rozsadzanie żeber, parcie na kieszke stolowa. Niekiedy wymioty żółcią, zimne poty żółtaczką.

Bliższe szczegóły kuracji w broszurze

DR. MED. T. NIEMOJEWSKIEGO.

Do nabycia w laboratorium fizjochemicznym „Cholekinaza” Warszawa, ul. Nowy Świat 5.

telefon 9-74-96 oraz w aptekach i składach aptecznych.

Cena pudełka zł 2.60. Broszury bezpłatnie.

Na prowincję wysyła pocztą. Dr. med. T. Niemojewski przeniósł przyjęcia chorych w Warszawie z ul. Litewskiej nr. 3 na ul. Koszykowa nr. 1 (róg Al. Ujazdowskiej). ng 6981

Chcąc skutecznie przeprowadzić reklamę w ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIEM należy adresować tylko

Kurjer Zachodni

SOSNOWIEC, ulica Piłsudskiego 4.

4. Na 5/31. Uchwała. W sprawie odroczenia wypłat kupca Stanisława Kołodziejczaka po myśli art. 55 ustawy o zapobieganiu upadłości odracza się termin na dzień 30 grudnia 1932 r. o godz. 15-tej sala 24 podpisanego Sądu. Ostrów, dnia 17 grudnia 1932 Sąd Grodzki. ng 6748

KONKURS

Senat Akademicki Uniwersytetu Warszawskiego rozpisuje konkurs na stnowisko VII st. sl. w Sekretariacie Uniwersytetu Warszawskiego:

- Kandydat musi posiadać dyplom ukończenia nauk prawnych, a pierwszeństwo mają kandydaci którzy odbyli praktykę administracyjną lub sądową
- Kandydat musi być obezpany ze stosunkami miejscowymi i z prawem miejscowym.
- Kandydat musi posiadać znajomość języków obcych, a przynajmniej jednego języka zachodnio-europejskiego w słowie i piśmie.
- Kandydat musi przedstawić: a) własnoręcznie napisany szczegółowy życiorys bez przerwy chronologicznej, b) odpis aktu urodzenia, c) świadectwa maturalnego, d) dyplomu uniwersyteckiego i świadectwo z praktyki administracyjnej lub sądowej. Przed ostateczną decyzją Senat zastrzega sobie zażądanie w razie potrzeby dodatkowych świadectw.
- Do stanowiska przywiązane jest uposażenie w VII stopniu służby państwowej.
- Termin składania podań, adresowanych do Jego Magnificencji Rektora Uniw. Warsz., Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, upływa z dnem 20 stycznia 1933 r. dg 2 017

Szklanki szlifowane
Kieliszki szlifowane
Najlepsza Porcelana
sprzedaje tanio wprost Hurtow...

Węgiel
górnosłaski dostarczamy dom 1-20...

Gramofony szwajcarskie
ceny najniższe
płyty gramofonowe od 95 groszy...

Jadalnia
stylowa bardzo tanio. Stolarska, Bukowska 9.

Pianino
marki Jähne nowo sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 58 650

Pończochy
rekawiczki i skarpetki sa mile widziane jako podarki gwiazdkowe...

Gramofon
elektryczny szklany tanio sprzedam Słowackiego 46 mieszkanie 6...

Orwinalne
podarki gwiazdkowe amatorskie. wartościowa przewyższające kilka...

Tania sprzedaż
Gwiazdkowa
Wobec nagromadzenia dużej ilości towaru...

Zabawki
za bezcen. Płuciski. Fr. Ratajczaka 36.

Pathé - Baby
supelnie nowe okazują tanio do sprzedania Plac Działowy 11, mieszkanie 5.

Dobra garderoba
doskonale utrzymana kapelusze 56 korzystać sprzedam Ogrodowa 15, mieszkanie 12, godzinach 6-7.

Etazerki do nut
po cenach fabrycznych. Centrala fortepianów św. Marcina 43.

Łóżeczka
dzwierce, umywalki lampy elektryczne. okazują tanio. Staszewski Wyspiańskiego 15 skład sprzętów zdg 58 467

Tanio
podarki gwiazdkowe serwisy kawowe zabawki niklowe, wazon, statywy. Staszewski Wyspiańskiego 15 skład sprzętów. zdg 58 461

Gramofony
wyprowadzają - rekord tanieści. - Kaziemierzczak Podgórną 14. zdg 58 408

Pióra Wieczne
Rozpylacze
części pasywne dostarcza wykonuje naprawy najkorzystniej Lu cjan Małki Szawarskiej 14 - Agenta żądać telefonicznie 62 04. zdg 58 229

Staniąły
kuchnie 90 sypialnie debowe materace 310 jadalne (szper-wane) 330 gabiny 320 Fabryka Mebli Rynek Śródecki: telefon 19 59 zdg 58 470

Pięta taśmowa
marki Samulski na 800 mm mało używana tanio sprzedam Oferty Oredownik Wilk do 54 201

Gramofon
sprzedam tanio. Kramarska 8, mieszkanie 3. zdg 58 554

Płótna, inletry, wyprawy
kupuje się. Najlepsze. Nalidse. 90 Rynek 22. N.wo. otwarto ma-razyn. Pg 7 206/7-46.1034

Lustro
z stolikiem, gabinet, regulator. szyfonierka lustro lózkowe sprzedam. Aleje Marcinkowskiego 14, m. 7.

Najtańsza
sprzedaż gwiazdkowa
Rekawiczki Nappa flanela 3 90 paski 4 50, trykotowe 0 75, fluski wełniane 3 75, Uanki 10 50, Sweterki od 1 50, Pulowery 2 45, wełnane 6 50, Pończochy Benberga 1 75, 2 50, Szale Getry w Skalskiej Fabrycznym Władysław Trojanowskiemu Wielkie Garbary 36 obok Wielkiej. Pg 7 002 58 253

Para kandelabrow
szkliste, piękne
siedmiopromienne okazują. Poznański Dom Komisowy Domini-kańska 3 telefon 2442. Pg 7 700-51 37

Okazyjnie
serwis obiadowy filizankami porcelana bawarska - Staszewski Wyspiański 15 skład sprzętów zdg 58 466

Pianino
Pocztowa 31 a. m. 2 (od 10-11) (6-7). zdg 58 598

Putra
posiadam wielkim wyborze. karakulowe, całych skór piżmowe. telozre swalowe, popielice. nutria. żrebce różnego rozmiaru tak-że wydry, bobry, blany, lisy srebrne. - Sprzedaje po cenach gwiazdkowych dotąd nietychających. Lajewski, Poznań, Fredry 1. Pg 7 343-48.141

Nie kupuj mebli
zanim zwiedzisz centrale mebli Szprynczka Swarzędz naprzeciw poczty - tam najtaniej. Pg 7 194-41.48

Pianina zagraniczne
płyta metalowa krzyżowe, piękny ton okazują. Poznański Dom Komisowy Dominińska 3. Pg 7 701 51 38

Pięćdziesiąt dziewcząt
Pięćdziesiąt dziewcząt
złoty kompletny serwis obiadowy 12 osób, dobra porcelana tanio tanio wprost Hurt. Porcelany Wroniecka 24. zdg 58 650

Najtaniej jadalnie
gabinety męskie
nowoczesne najlepsze wykonanie za bezcen Poznański Dom Komisowy Dominińska 3. Pg 7 702-51.30

Terier
włochaty suka. Kocha 20 mieszkanie 3. Pg 7 705 58 255

Pianino
tanio sprzedam. Kraszewskiego 13 II. lewo. zdg 58 376

Piecyk elektryczny
przenośny bardzo oszczędny - sprzedam tanio. Telefon 74 83. zdg 58 602

Samochody
Fiat cztery sześciocylindrowe pierwszy z szeregu w stanie sprzedam bardzo tanio Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 58 600

Gramofon walizkowy
oryginalny Odeon prawie nowy. sprzedam tanio. Telefon 74 83. zdg 58 601

Samochód
dieselowy dwutonowy Chevrolet balonach sześciocylindrowy nowoczesny sprzedam okazują. Oferty Kurjer Poznański zdg 58 639

Parasole
deszczowe oraz wszelkie repara- cje wykonuje do- brze i tanio - Wytwórnia pa- rasoli W elka 28/29. Wl 864

Używane pianina
poleca tanio z gwarancją B. Sommerfeld eklat fabryczny pa- nia Poznań ul. 27. Grudnia-45. ng 6 968

Piekarnia
cukiernia w Bydgoszczy, z kompletnym urządzeniem, zaraz na sprzedaż. Pelczyński, Byd- goszcz Gdańska 93. ng 6 983

Praktyczne
podarki swetry pulowery, suk- nielne ubranka najsolidniej, najta- niej wykonuje przeraha. Trikot- Pocztowa 25. Pg 7 356 50.48

Ośmdziesiąt pięć
Ośmdziesiąt pięć
złoty tylko 60 czesiołowy sru- olicz czysta złotka sprzedaje wy- lazynie - Hurtownia Porcelany. Wroniecka 24, podwórze. zdg 58 587

Lis
biała angora 35 zł sprzedam Ul. Poznańska 49 m. 1. zdg 58 683

Meble kuchenne
tanio na Gwiazdke poleca wy- twornia mebli kuchennych Pia- skowna 3 przy Tamie Garbarskiej Koniecki zdg 58 554

Meble kuchenne
nowoczesne ceny okazują. La- kowa 4 a. stolarska. zdg 56 733

Powóz
elegancki na dwie strony rozkła- dany, szybki róznieta na gwiazdke 700 zł. Skrytka poczty. 174. zdg 58 083

Motocykl
Hudson dobrym stanie sprzedam. Płaczek. Mosina Rynek 22. zdg 58 135

Najpraktyczniejszy
prezent na gwiazdke - to obuwie z firmy "Obuwie". Aleje Marcin- kowskiego 7. zdg 58 065

Kłósk
sprzedam za 100 zł. Ul. Sołacka narożnik Niestachowski. zdg 58 479

Bujak
obrazy sprzedam, Fredry 12. m. 13 zdg 58 481

Kolonjalke
okazyjnie. Nieogłoścowski 6 m. 1. zdg 58 487

Radjo
4 lampkowe do prali sprzedam. Pocztowa 30 mieszkanie 27. zdg 58 506

Skład
kolonialny mieszkanie sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 58 500

Wage
150 kg sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 58 510

Pianino
zagraniczne krzyżowe tanio - Sprzedawca 26 m. 6. zdg 58 550

Szafę
kuchenna bufeł skumulador. zo- loto ornowania skrynie do ra- dja. Małeckiego 23 mieszkanie 20. zdg 58 513

Piecyk
szamotowy nr. 2 35 zł. Dabrow- skiego 23 mieszkanie 2. zdg 58 514

Meskie
futro korzysynie figura średnia. Marszałka Focha 30 mieszkanie 22. godz. 5-7. zdg 58 521

Piecyk
szamotowy sprzedam Koszkie. ko 19 mieszkanie 1. zdg 58 527

Kilimy
nad łózka wywalam do wszystkich miejscowości Rzeczypospolitej. - Urzednikom państwowym raty 12 miesięczne. Kreisel Kraków. Fi- lapa 11. ng 7 058

Manicury
175. 250. 350; koszyczki do szycia, torebki damskie para solki; laski tek- ty; paski port- monetki walizy. Ceny krzyżowe 50% z. z. z. Własna prawowna W (zysk Szkolna 11 naprze- ciu Szpitala. Pg 7 197-43.46

Fortepian
krótkie skrzydło 1200 sprzedam; Młyńska 5 mieszkanie 9. zdg 57 393

Regaly
setki składowy sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 58 533

Skład
rzeźniczy zaprowadzony z powodu wyjazdu tanio na sprzedaż Oferty Kurjer Poznański zdg 58 536

Złota
papierośnica 158 gramów i bran- zoletka z brylantami tanio. Aleje Marcinkowskiego 23. "Occasion". zdg 58 537

Parcele
od 700 do 1 400 m² tanio sprzedam ul. Dabrowskiego, naprzeciw O- grodu Botanicznego, Informacje Dabrowskiego 139. zdg 58 538

Skład
kolonialny kompletnym urządze- niem mieszkanie średniocieniu sprzedam korzystnie Adres Kur- jer Poznański zdg 58 539

Futro
bobrowe meskie korzystnie od- dam. Zgłoszenia Kurjer Poznań- ski zdg 58 535

Arytmometr Brunsviga
sprzedamy 220 złotych Spółdziel- na. Poznań Maszalarska 7 a. zdg 59 538

Futro
meskie używane sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 58 557

Ciężko
debowa jadalnie tanio sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 58 627

Sypialnia, kuchnia
garderoba korzysarowa, lampy elektryczne, serwis kawowy. - Marek Focha 194 I. pietro. zdg 58 628

Leżankę
nowa 32 sprzedam. Tomala Pół- wiejska 83. pracownia tapicerska zdg 58 629

Pianino
sprzedam. Ogrodowa 2 mieszka- nie 7. zdg 58 622

Futro
karakulowe damskie nowe 190 zł sprzedam. Rynek Lazarek 3. skien frontowy. zdg 58 589

Futro
nowe parskie tanio. Działna- skich 8, m. 1. zdg 58 606

Kto
kupi obrazy za towar. Oferty Kurjer Poznański zdg 58 607

Sztucer z lunetą
tanio do nabycia św. Marcina 60. skład narożnikowy. zdg 58 592

Korzysna Gwiazdka
Pianino Ekego
czarne jak nowe sprzedam. Fran- ciszka Ratajczaka 34 skład na- rożnikowy. zdg 58 591

Podarki
gwiazdkowe
zegarki pierścionki, biżuterie, obrączki ślubne po cenach zniżonych poleca - Stefan Hubert - Poznań św. Marcina 45. naprzeciw Ho- telu Continental. ng 60 94

Dywany wschodnie
Smyrna 3 40 X 4 60, kilka most- ków korzystnie na sprzedaż od 10-12 i 4-6 godz. Małeck 68, m. 5. zdg 58 585

Pianino
brązowe prawie nowe tanio sprzedam. Koperńska 4 mieszka- nie 6. zdg 58 606

Sanie
bardzo eleganckie 6 osobowe za gotówkę sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 58 603

Skład
oraz 2 pokoje i kuchnię w Ostro- wie nadający się na każdą bran- że a specjalnie na towary krótkie wynajęcie. J. Rudnicki (Ostrow) Kańska 5. zdg 58 672

Drogerję
w centrum Poznania dobrze pro- sperująca sprzedam Potrzebny kapitał około 15 000 zł - Oferty Kurjer Poznański zdg 58 673

Pianino
koncertowe, krzyżowe czarne do- brego utrzymania firma Huff & Com. Berlin. Sw. Marcina 38 I. m. 4. zdg 58 614

Pierścień
damski brylant lampa maszyn elektryczna wisząca. Pl. Bern- ardynski 2, m. 9. zdg 58 581

Powóz
elegancki, na 4 konie, dwa strony roz- kładany, szybki, róznieta. - Na gwiazdke 700 zł. Skrytka poczty. 174. zdg 58 083

Odstepię
natychmiast odstąpić z wyszyn- kiem i skład kolonialny z mie- szkaniem w dobrym położeniu we wiosce, z całkowitem urządze- niem. Światłowski Rataje pow Chodzież ng 77 065

5 KUPNA
Bielizniarka
(szyfonierka) używana kupie. - Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 58 562

Kupuję
złota, srebra, obrączki para 10 zł. Dyl. Pocztowa 1. zdg 58 184

Szafę
do garderoby używana tanio. - Oferty Kurjer Poznański zdg 58 490

Kupię
stoły, krzesła, drążki do firan. Zamkowa 4 m. 5. zdg 58 494

Zbiornik
używany na wodę z blachy 4 do 6 m³ na ca. 2 000 litrów kupuję zaraz. Oferty z podaniem rozmiar- ów, stanu i ceny za gotówkę do Kurjera Poznańskiego zdg 58 496

Elektryczną
lampę serwis większy, hokery kupie. Oferty cena Kurjer Pozn zdg 58 492

Ładny dom
w mieście ogrodem owocowym lub gospodarstwo dobre zabudo- wania kupię. Wpłaty do 15 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 58 508

Kantówki
szafówki luty kupie. Telefon 4076 zdg 58 542

Tragarze
szeszaki kupie. Telefon 4076. zdg 58 541

Kupię
płaszcz damski tanio. Oferty Ku- rjer Poznański zdg 58 550

Pas
okrojony 50 m/m 12 mtr kupie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 58 561

Pianino
kupie. Cena Kurjer Poznański zdg 58 575

Banjo - Bandonję
kupie. Oferty z ceną Kurjer Poz- nański zdg 58 602

Plot
używany kupie Oferty Kurjer Pozn zdg 58 600

Kupię dom
skład rzeźniczy na prowincji, a- genci wykluczeni. Niezłazielski Zerków. ng 7 063

Dobermanna
psa, dobrego stróża kupie. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 58 678

6 KAMIENICE
Wille
ogrodem Poznaniem, sześciopoko- jowa, przedpokój sprzedam Zgło- szenia Kurjer Pozn. zdg 58 648

Kamienice
komfortowa, cena 155 000, wpła- ty 65 000, przydziele amortyzacji czynsz roczny 21 000 sprzedam (pośrednicy wykluczeni). Zgło- szenia pisemnie Kurjer Pozn. zdg 58 636

Kamienice
komfortowa dochód roczny 24 tys. cena 180 000 wpłaty 30 000 rezerwa amortyzacji sprzedam po średnicy wykluczeni. Oferty Ku- rjer Pozn. zdg 58 640

Kamienice
komfortowa sprzedam 150 000 - wpłaty 50 000 dochód 24 500 wol- ne 3 pokojowe mieszkanie Małec- kiego. Dabrowskiego 88. telefon 6266. zdg 58 674

7 PIENIADZ
Dyskretnie
powierniczy Bank Właścicielei Nieruchomości Poznań Pekary i przy kupnie i sprzedaży nierucho- mości. ng 6 707

8 000 - 10 000 zł
na I. hipotekę domu wartości 65 tys. zł nowo wybudowanego possu- kuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 58 477

Pracę
stała dam pracowniczymi maszyno- wemu (drzewo) który pozycy 2 000 Zgłoszenia Kurjer Poznań- ski zdg 58 505

Poszukuję
wspólnika z 2 000-3 000 zł celem wykonania lodzi rybackiej mo- torowej dalekobieżnej oraz po- wiekszenia wędzarni. Warunki osobiste może przystąpić jako współnik w rybolowie lub też są- jać się kierownictwem wędzar- ni. Osoba która zgodzi się na propozycję zechce zgłosić się wprost do właściciela Antoni Lis- sakowski, Jastarnia 66 (Hel). zdg 58 601

4 - 5 000
na I. hipotekę 80 morgowego go- spodarstwa poszukują. Kazi- mierz Wesolowski. Rusiborek, poczta Sroda zdg 58 631

8 DO WYNAJĘCIA
Pokój
kuchnia, trzypokojowe kuchnia z wygodami, słoneczne od osono- darza (Osiedle). Zgłoszenia Mi- kolajewski Wierzbicice 15. zdg 58 049

Trzypokojowe
do wynajęcia. Warszawska 173. Osiedle Arndt. zdg 58 310

8 pokoi
komfortowe, słoneczne wazekkie wyklady, centralne ogrzewanie zaraz do wynajęcia od gospodar- za. Wiadomość na miejscu u stróża Wyspiańskiego 12 zdg 57 753

Mieszkanie
w górnej części miasta 7 pokojo- we do wynajęcia Wiadomość Ku- rjer Poznański zdg 57 908

2
pokoje kuchnia łazienka niewiel- kie komfort nowy dom ogrodowy. Mickiewicza 3 gospodarz. zdg 58 485

Dwupokojowe
z kuchnią od gospodarza Adama Biedrzyckiego 13. Górczyna. zdg 58 507

Pokój
kuchnia IV pietro (Jędrce) gospo- darz. Oferty Kurjer Poznański zdg 58 546

Pokój
próżny do wynajęcia Wielkie Garbary 36 m. 24. zdg 58 529

Dwupokojowe
komfort średniocienie umeblowane odstapię. Oferty Kurjer Poznań- ski zdg 58 570

Dwupokojowe
słoneczne mieszkanie przy ul. Wi- lenskiej narożnik Komandoria - wydzierżawie Informacje u wła- ścieli: Górna Wilda 45. m. 6. dg 2 015

Pokój
kuchnia meble, 25 dzierżawa. - Soltysiak Prusa 18. zdg 58 647

Dwupokojowe
jednopokojowe kuchnia wolne od gospodarza szesnście wynajmie. Informacje Szewska 11. 9. zdg 58 630

Pokój
próżny piwnica wydzierżawie. Rok 240. Główna. Sucha 4. zdg 58 615

Pięciopokojowe
średniocieniu wynajmie. Zgło- szenia Kurjer Pozn zdg 58 610

Mieszkanie
2 pokojowe od właściciela. Górna Wilda 419. skład kolonialny zdg 58 583

Dwupokojowe
komfortowe zaraz wynajmie. Zgło- szenia Onufrego Konczyńskiego 27 stróżka. zdg 58 676

9 SZUKA MIESZK.
Dwa do pięć
pokój kuchnia średniocienie do- brzych - reflektantów dzierżawa agory. Oferty Kurjer Poznański zdg 58 212

6 - 7 pokojowego
mieszkania, nie wyżej I. pietra w średniocieniu w bliskiej okoli- cy placu Wolności ul Gwarna, poszukuje. Zgłoszenia do "Par" Aleje Marcinkowskiego 11 pod 50.19. Pg 7 617-50.110

Urzednik kolejowy
bezdzietni poszukuje dwupokojo- wego kuchni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 58 641

4
pokoje w centrum na biera. Aleje Marcinkowskiego 15 mieszkanie 7. zdg 58 579

Skład
z ubikacjami kompletnie odnowiony do wynajęcia. Zgłoszenia 3-4. Dabrowskiego 3 mieszkanie 8. zdg 58 637

10 ZAMIANA
MIESZKANIA
Zamienię
sześciopokojowe (ewentl. gara- żem) Mateki naprzeciw Parku Wilsona na czteropokojowe śred- niocieniu. Zgłoszenia Kurjer Poz- nański zdg 58 608

11 POKOJE UMEBL.
Dwuosobowy
Wierzbicice 39 a. m. 4. zdg 58 551

Okazja
Piękne słoneczne czyste ciepłe. frontowe pokoje na pierwszym pietrze przy placu Zielonym (Zie- lona 3 m. 6 p. p.) na stanowisku do oddania (nie Żydom). zdg 58 276

Pokój
1-2 panienkom (pianino). Woj- ciecha 3, m. 5. zdg 58 154

Pokój
komfortowy wynajmie dla 2 lub 1 pona. Sew. Mielżyńskiego 4 m. 12. zdg 58 505

Pokój
czysty dobrze umeblowany swia- tło elektryczne, osobne wejście. Chwaliszewo 70 m. 3. zdg 58 496

Próżny
pokój, Mateki 47 mieszkanie 1. zdg 58 522

Ładny
niekrepujący jedno dwuosobowy nami pracujący używaniem kuch- ni. Półwiejska 6. dom bocany I. Zygartowa. zdg 58 531

Pokój
15 zł. Małeckiego 27 mieszkanie 6. zdg 58 549

Centrum
elegancki pokój jedno - dwuosobo- wy Mielżyńskiego 22 I. mieszka- nie 7. zdg 58 548

Dwu
lub jeden - osobowy z utrzyman- niem lub bez. Plac Bernardynski 2 mieszkanie 2. zdg 58 582

Panom
dwadzieścianiec - obiady rów- nież doby Wrocławska 13 m. 11. zdg 58 597

Słowackiego
53 mieszkanie 17, centralne ogrze- wanie. zdg 58 566

Śródmieście
dwa - jednoosobowy elektryczność utrzymaniem - bez wynajmie. Szkolna 11. mieszkanie 8. zdg 58 566

Próżny
duży samotny Oferty Kurjer Poznański zdg 58 653

Inteligentny
Spokojna 21 mieszkanie 6 zdg 58 675

Śródmieście
dwuosobowy stale też przyjezd- nym. Aleje Marcinkowskiego 17 a. mieszkanie 7. zdg 58 058

12 SZUKA POŁOJU
Pokój
jednoosobowy niekrepujący od stycznia potrzebny. Oferty z podaniem warunków Kurjer Pozn. zdg 58 488

Intel. małżeństwo
bogobojne szanujące się (5 let- dziecki) poszukuje skromnie u- meblowanego pokoju (1 łóżko, 1 leżanka wystarczająco bez pościeli, fi- ran itd. z możliwością wstawienia piecyka żelaznego najchętniej - ewentl. z osobnym wejściem w centrum miasta. Zgłoszenia Ku- rjer Poznański zdg 58 493

Pokoiku
nami 20 złotych. Zgłoszenia Ku- rjer Poznański zdg 58 503

Szukam
jednego dwóch pokoi: używaniem kuchni. Cena. Oferty Kurjer Poz- nański zdg 58 695

Pokoju
od 1 stycznia fortepianem leżanką słoneczną, elektryczność, niekrepującego stały sublokator do 60 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 58 63

16. OSOBISTE

Uwaga

Za zbieranie zamówień nie odpowiadamy przez mego przedstawiciela Romana Jaraczewskiego...

Prof. Poradowski-Chmielewski w porozumieniu z komisją diecezjalną przygotowują organistów do egzaminów...

Uwaga

Zakłady fotograficzne — pp. Fotograficy i inżynierzy. Świeżo uslugi w w. w. branżach oddaje uniwersalny plynny szybko-schnący klej kancelaryjny...

Inteligentna

panienka prosi ktoś wycieczki w P. o jakkolwiek pieszczę Oferty Kurjer Poznański zdg 53 531

Szanowne Panie

uprzednie zawiadomiam że z dniem dzisiejszym zmieniam posadę z placu Wolności do Salonu Fryzjerskiego...

17 PODZIĘKOWANIA

Firma

Goplana Sp. Akc. Fabryka Czekolady w Poznaniu ofiarowała na ubogich miasta Poznania kwotę 200 złotych...

TEATRY

- Teatr Polski: Dziś „Dzimbis”. Czwartek, 22. 12. „Dzimbis”. Piątek, 23. „Betleem Polskie”. Teatr Wielki (Opera): Dziś „Za dawnych, dobrych czasów”...

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „Ona ma coś” oraz „Bebe i Ska”. Aurora: „Ludzie bez jutra”. Corso: „Pościg w płomieniach”...

21 ZGUBY

Zgubiono

pięściorek pamiątkowy około 8-mej rano w dniu 20 grudnia na drodze Aleje Marcinkowskiego...

22 ROZMAITE

Korale

ładny podarek gwiazdkowy. Specjalny skład biżuterii parafryz Koronowski. Stary Rynek nr 27. przeciw Woźnej.

Koldry

przerabiam poszywam. Smoczyńska Kwiatowa 8. zdg 53 578

23 OŻENKI

Kawaler

po trzydziestce poszukuje do składu galanterji Poznaniu współdziałającego gotówka 3-5 tysięcy. Ożenek możliwy Oferty Kurjer Poznański zdg 53 512

Cel matrymonjalny

Kawaler, wiek średni, zawodu kulturalnego na posadzie pragmatycznej zapoznać kobietę idealną o realnych poglądach życiowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 511

Inteligentna

panienka lat średnich szlachetka świadectwo 5 letnie szuka posady u samotnej osoby lub kś. dza. Telefon 72-35 lub oferty Kurjer Poznański zdg 53 646

Uczennica

z lepszej rodziny porządna uczciwa. poszukuje posady w składzie piekarsko-cukierniczym z utrzymaniem która już rok pracowała w kolonialce od 1 lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 529

Nauczycielka

z maturą gimnazjalną znajdującą się w trudnych warunkach materyjalnych poszukuje posady od 1 stycznia lub później za skromnym wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 53 684

Od

1. I. 33 lub później dla mego rzadcy lat 35 bardzo energicznego uczciwego p. m. g. trzeźwego dobrego hodowcy znawcy uprawy wszelkiej zieleni który może prowadzić majatek samodzielnie poszukuje posady Zakrzewski Koszuty-Sroda. zdg 53 604

Inteligentna

panna zajmie się domem samotnej osoby. lub państwa do wszystkiego od 1. I. 32. Małe wynagrodzenie. Oferty I. Maćkowską Zaniemysł pow. Sroda zdg 53 603

Oprodnik kawaler

poszukuje posady zaraz lub później obeznany dobrze w swym zawodzie oraz w bartnictwie lat 25. praktyki 8 lat. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 53 621

Oprodnik - sofer

lat 28 duża praktyka. dobre referencje zna prowadzenie elektryczności szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 53 500.1

Nadszwajcar

specjalista dla wszelkich porodów i chorób od 1. 4. 1933. Zgłoszenia skierować pod Jan Szafranski Chabsko. poczta Wydarcowo pow. wicz. Można zdg 53 685

Książkowy

rutynowany i korespondent w polskim i niemieckim był urzędnik samotny za awa sprawy z wdziakiem podatki procesowe poszukuje zajęcia w handlu prawnym lub na ws. Przewnie także administrację domów Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 53 688

Dziewczyna

pracowita uczciwa werna kilkuletnie świadectwo umie gotować zna zaprawę. szuka posady do wszystkiego od stycznia Oferty Kurjer Pozn zdg 53 644

Młodszy

sekretnarz adwokacki z praktyką zaraz lub od stycznia szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 53 638

23 WOLNE MIEJSCA

Fryzjerka

potrzebna. Rutawski Półwiejska 20. zdg 58 588

2 pomocników

fryzjerskich wypożyczalni poszukuje. Bałerek Swarzędz. zdg 58 331

Fryzjerka

stała posada. Oferty Kurjer Poznański zdg 58 495

Fryzjerka, pomocnik

fryzjerski. Wrocławka 20. zdg 58 595

Fryzjerka

na wypożyczalni. Maresz. Pocha 57. zdg 58 635

Fryzjerka, fryzjer

dzieln. Wodna 14. zdg 58 594

Fryzjerka

fryzjer potrzebni. Dabrowskiego 12/16. Fryzjer. zdg 58 590

Fryzjerka

na wypożyczalni. Wysznińskiego 15. zdg 58 544

Pomocnik

fryzjerski zaraz. Kilińskiego 2. zdg 58 584

Fryzjerka

Półwiejska 24. Bezałski. zdg 58 612

Za

pożyczka 300 - 500 zł dam stała posada ekspedientce Oferty Kurjer Poznański zdg 58 573

Młynarza

znajomością motora koksowego — kaucja 600 złotych przyjme zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 58 497

Pomocnik

fryzjerski i uczennica potrzebni. Przecznicza 7. zdg 58 547

Humor zagraniczny

— Mówią, że od sportu się chudnie, a ja tyje coraz bardziej. — A który sport pan uprawia? — Zbieram znaczki pocztowe.

Londyn Opinion) S. F.

„Oređownik Wielkopolski“

istniejący od roku 1870,

jest

najstarszym dziennikiem w Poznaniu.

Przedpłata miesięczna wynosi:

- W ekspedycji i agenturach prowincjonalnych 1,95 zł W agencjach w Poznaniu 2,20 zł Z odnośnieniem do domu 2,20 zł Na prowincji na pocztach już z odnośnieniem do domu 2,34 zł

Redakcja i administracja: Poznań, św Marcin 70.

Telefony: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-23, 40-72.

24 NAUKA

Profesor

gimnazjum uczyła lekcji matematyki i fizyki. Oferty Kurjer Poznański zdg 53 986

Szkoła Tańca Antoszewskiego

Zielona 3. Pz 7101-48.53

Szkoła Tańca Mikolajczak — Kledecka

Pocztowa 29. Kurs 10 złotych. Pz 7354 36.3

Kto

udzieli niemieckiej konwersacji? Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 58 548

Treningi Tańców

kursy prof. Waxmanna sala Philipsa dziś godzina 7. zdg 58 645

25 MUZYKA

Na fortepianie

udziela lekcji także wieczorami i poza domem. Przygotuje do konserwatorium Ul. św. Józefa 9 a m. 1. parter lewo. zdg 58 498

Trio — kwartet

pierwszorzędnym dancingowy 1. 1. 1933 wolny. Poznań Aleja Wielkopolska 6 m. 2. zdg 58 494

Jazzbandzista

młody dobrze się prezentujący. Głównie potrzebny od 1. 1. 33 Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 58 499

Skrzyпка

ze śpiewem poszukuje od 30 12. 32. Oferty z fotografiami której się nie zwraca. Agencja Kurjera Poznańskiego Ostrow Rynek 20. ng 7 066

26 ROZRYWKA

Kolendy

cały zbiór na 111 stronach tylko 1 zł poleca Księgarnia Wilsaka. Podgórna 10 filja Focha 48. zdg 54 803

Sympatyczny

pobyt poleca Paryżanka. Półwiejska 30. Koncert. zdg 58 545

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej części drobnych.

150 zł

za posadę inkasentki. Oferty Kurjer Poznański zdg 58 427

Panna

do bufetu poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 58 475

Posługi

szukam Oferty Kurjer Poznański zdg 58 078

Ogrodnik

kawaler lat 23 podoficer rezerwy — z dobrimi świadectwami z praktyką w wiejskich zakładach handlowych poszukuje posady samodzielnie lub pomocnika. Oferty Kurjer Poznański zdg 58 458

Stenotypistka

polsko-niemiecka biegła z kilkuletnią praktyką poszukuje posady Oferty Oređownik Wielkopolski: zdg 57 246

Pomocnik

młeczarski poszukuje posady od zaraz z gwarancją. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 58 199

Szuffer

inteligentny szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn zdg 58 994

Dame Française

gouvernante institutrice bonnes références cherche place pour le départ. Ecire Kurjer Poznański zdg 58 450

Orodnik pszczelarz

kawaler, lat 28, z dobrimi świadectwami i poleceniami. znający się w szlachetnie w galezi ogrodniczej, specjalista w szkółkach i roli, poszukuje posady od 1. 1. 33 r. lub później. Oferty proszę skierować Kłosewski: Koszow. Tucholska 19. zdg 58 341

Peczatkująca

biuralistka poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 58 485

Kołodziej

poszukuje samodzielnej posady na pierwszorzędnym przy budowie powozów. karoseryj samochodowych i t. d. Posiada własne narzędzia mógłby się osiedlić w dużej wiosce ewil miasteczku i prosi o podanie miejscowości, gdzie by miał miejsce bytu. Łaskawe zgłoszenia z podaniem bliższych szczegółów do Kurjera Poznańskiego zdg 58 336

Stenotypistka

polsko-niemiecka biegła z kilkuletnią praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 57 246

Absolwent W. S. H.

dyplomowany, mogący wykazać się bardzo dobrimi referencjami w bytych osobowości i poważnych organizacji szuka jakiegokolwiek zatrudnienia w dziedzinie handlowo-administracyjnej lub innej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 57 999

Polonistka

przyjme prace kszkolkowe maszynowe tłumaczenia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 58 532

Ekspedjentka

z branży piekarsko-cukierniczej szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 58 476

Młoda

posługawca sieroty poszukuje posady na popołudnie lub na cały dzień za małym wynagrodzeniem. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 58 491

Starsza

panna poszukuje posady od 1. I. do 1. lub 2. osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 58 523

Chłopiec

z młodością szkołą dokształcająca poszukuje jakiegokolwiek pracy. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 58 526

Władam

językiem francuskim niemieckim, czeskim polskim szukam jakiegokolwiek posady Oferty Kurjer Poznański zdg 58 584

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potoczными 200 gr od 1-lamowej mi-

limetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówek) słowo nagłówek warte 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

Przedpłata na miesiąc styczeń 1933 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przekręć w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonent nie ma prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 25-55. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.